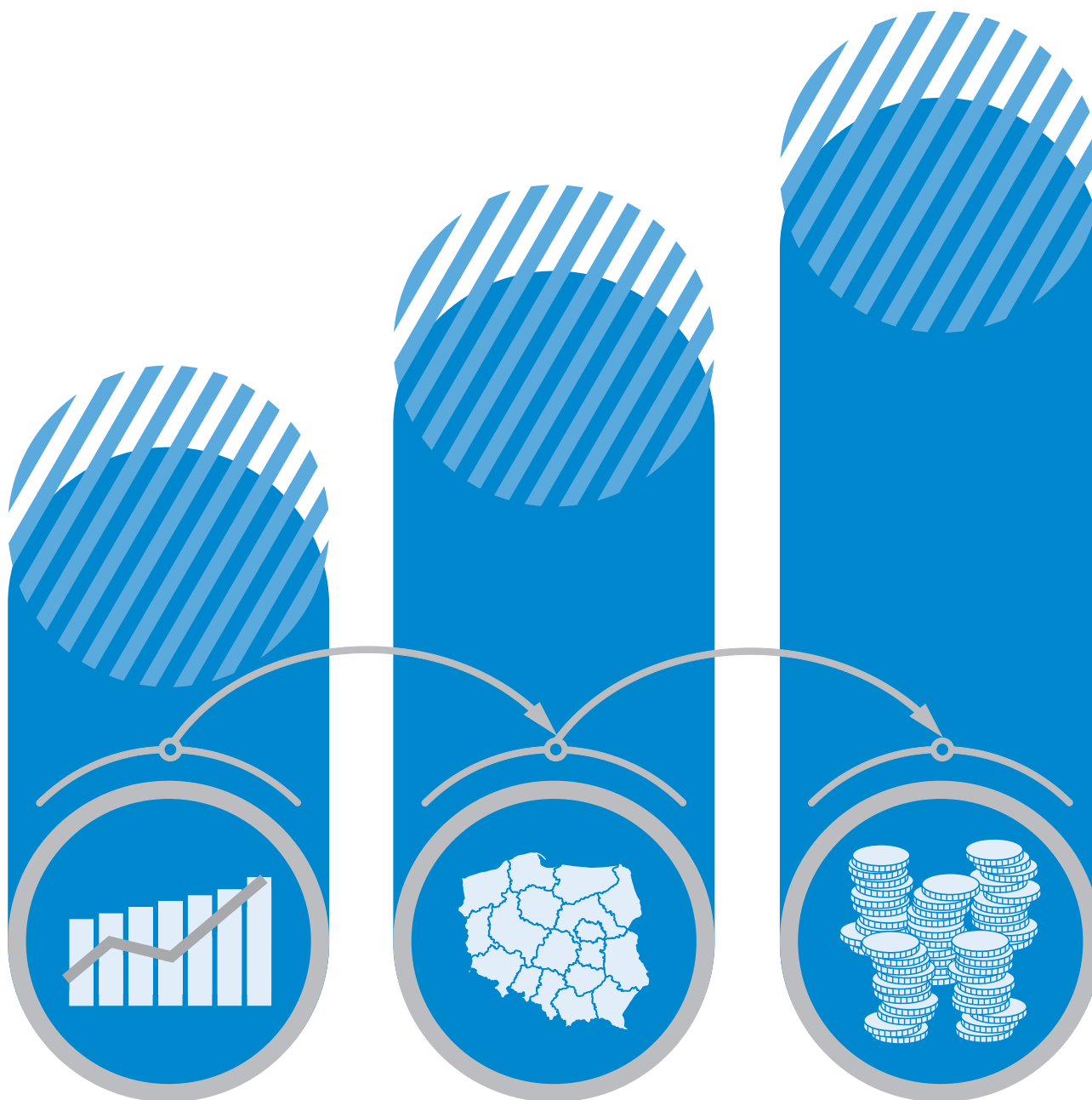
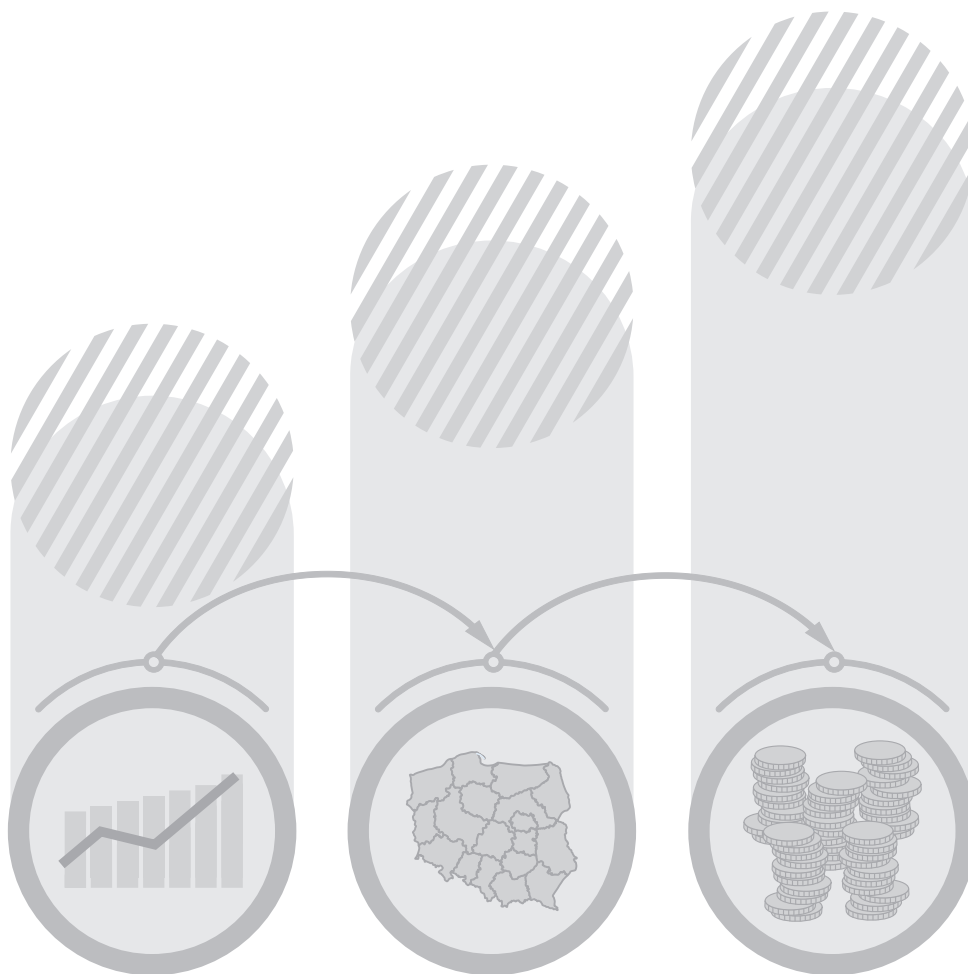

Produkt krajowy brutto – rachunki regionalne w latach 2016–2018

Gross domestic product –
regional accounts in the years 2016–2018

Produkt krajowy brutto – rachunki regionalne w latach 2016–2018

Gross domestic product – regional accounts in the years 2016–2018

Urząd Statystyczny w Katowicach Statistical Office in Katowice

Katowice 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Katowicach, Ośrodek Rachunków Regionalnych
Statistical Office in Katowice, Centre for Regional Accounts

pod kierunkiem
supervised by

Małgorzata Szczygieł

Zespół autorski

Editorial team

Natalia Baron, Aleksandra Bartoń, Beata Bącałska, Ewa Byrczek, Anna Holeczek, Iwona Jaźwińska, Lucyna Kidawa, Grażyna Kwiatkowska, Łukasz Łopato, Agnieszka Matys, Aleksandra Olejniczak, Katarzyna Owsiany, Renata Porębska, Joanna Teluk, Sylwia Warszawskowa

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Sylwia Arendt-Bierońska, Tomasz Chucherko, Iwona Więcek

ISSN 1733-8638

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Druk

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice
tel. 32 77 91 219, poligrafiaKCE@stat.gov.pl

Przedmowa

Przekazuję Państwu publikację pt. „**Produkt krajowy brutto – rachunki regionalne w latach 2016–2018**”, będącą kolejnym opracowaniem zawierającym informacje statystyczne o podstawowych kategoriach makroekonomicznych obliczanych w rachunkach regionalnych.

Publikacja zawiera analizę regionalnego zróżnicowania gospodarki, przeprowadzoną na podstawie wybranych kategorii makroekonomicznych – produktu krajowego brutto, wartości dodanej brutto oraz dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych. Przedstawione zostały zmiany w strukturze gospodarki regionów i podregionów w latach 2016–2018. Analizę statystyczną wzbogacono mapami i wykresami. Informacje statystyczne zostały uzupełnione zestawem definicji podstawowych pojęć stosowanych w rachunkach narodowych i regionalnych. Szczegółowe dane zawarte zostały w tablicach dostępnych w pliku Excel.

Dane dotyczące regionalnego PKB są narzędziem wspierającym procesy decyzyjne w obszarze polityki spójności Unii Europejskiej, mającej na celu zredukowanie regionalnych dysproporcji w rozwoju i standardzie życia mieszkańców. Wykorzystywane są do określania regionów kwalifikujących się do wsparcia finansowego z funduszy pomocowych UE, a także do monitorowania rezultatów udzielonej pomocy. Służą również do ewaluacji wielu strategii rozwoju (krajowych, ponadregionalnych, województw) i programów wsparcia.

Dane z rachunków regionalnych prezentowane w niniejszej publikacji zostały zestawione zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, obowiązującymi w krajach Unii Europejskiej. Dane zostały opracowane w podziale statystycznym Polski na jednostki NUTS, obowiązującym od 1 stycznia 2018 r., to jest w układzie Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS 2016). Zaprezentowane zostały dane w przekroju makroregionów (NUTS 1), regionów (NUTS 2) oraz podregionów (NUTS 3).

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja będzie cennym źródłem informacji o poziomie i dynamice rozwoju gospodarczego makroregionów, regionów i podregionów, przydatnych do prowadzenia analiz ekonomicznych oraz podejmowania decyzji w obszarze polityki regionalnej, jak również w monitorowaniu zmian zachodzących w gospodarce w ujęciu przestrzennym.

Wszelkie spostrzeżenia i sugestie dotyczące zawartości publikacji będą stanowić niezwykle cenne źródło informacji dla prowadzących badanie statystyczne.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Katowicach

Aurelia Hetmańska

Prezes
Głównego Urzędu Statystycznego

dr Dominik Rozkrut

Warszawa, grudzień 2020 r.

Preface

I would like to present the publication **“Gross domestic product – regional accounts in the years 2016–2018”**, which is a successive study containing statistical information on basic macroeconomic categories calculated in regional accounts.

The publication includes analysis of regional differentiation of economy, carried out on the basis of selected macroeconomic categories – gross domestic product, gross value added as well as gross disposable income in the households sector. Changes in the structure of regions’ and subregions’ economies in the years 2016–2018 were presented. Statistical analysis was enriched with maps and graphs. Statistical information was supplemented by a set of definitions of basic concepts used in national and regional accounts. Detailed data are contained in tables available in Excel file.

Data on regional GDP are a tool supporting decision making in the area of European Union cohesion policy, aimed at reducing regional disparities in the development and standard of living of residents. They are used to identify regions eligible for financial support from EU assistance funds, as well as to monitor the results of the assistance provided. They are also used to evaluate many development strategies (national, supra-regional, voivodships’) and support programs.

Data from regional accounts, presented in this publication, were compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (ESA 2010)” obligatory for the European Union countries. Data were compiled in accordance with the statistical division of Poland into NUTS units, obligatory from 1 January 2018, it is by the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS 2016). Data by macroregions (NUTS 1) and regions (NUTS 2) as well as by subregions (NUTS 3) were presented.

I hope that this publication will constitute a valuable source of information on the level and dynamics of economic development of macroregions, regions and subregions useful for conducting economic analyses and decision-making in the field of regional policy as well as monitoring of changes in the economy in spatial approach.

Any comments and suggestions regarding content of the publication will be a valuable source of information for the organisers of the statistical survey.

Director
of the Statistical Office in Katowice

Aurelia Hetmańska

President
Statistics Poland

Dominik Rozkrut, Ph.D.

Warsaw, December 2020

Spis treści

Contents

		Str. Page
Przedmowa	Preface	3 (4)
Objaśnienia znaków umownych	Symbols	10
Ważniejsze skróty	Major abbreviations	10
Synteza	Executive summary	12
Produkt krajowy brutto	Gross domestic product	15
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności	Gross value added by kind of activity	25
Dochody gospodarstw domowych	Income of households	36
Uwagi metodyczne	Methodological notes	43
Uwagi ogólne	General notes	43
Klasyfikacja NUTS 2016	NUTS 2016 classification	47
Podstawowe pojęcia	Basic concepts	49
Bibliografia	Bibliography	54

Spis tablic

List of tables

		Nr No	Str. Page
Ważniejsze dane o makroregionach i regionach w 2018 r.	Major data on macroregions and regions in 2018	1	14
Produkt krajowy brutto według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS	Gross domestic product according to purchasing power parity per capita in PPS	2	21
Produkt krajowy brutto w wybranych podregionach – miastach stanowiących jednostki NUTS 3 w 2018 r. (ceny bieżące)	Gross domestic product in selected subregions – cities corresponding to the NUTS 3 level in 2018 (current prices)	3	24
Udział handlu; napraw pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji w tworzeniu wartości dodanej brutto	Share of trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication in the generation of gross value added	4	26
Udział przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto	Share of industry in the generation of gross value added	5	28
Udział pozostałych usług w tworzeniu wartości dodanej brutto	Share of other services in the generation of gross value added	6	30
Udział budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto	Share of construction in the generation of gross value added	7	33
Udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto	Share of agriculture, forestry and fishing in the generation of gross value added	8	34

Spis wykresów

List of graphs

	Nr No	Str. Page
Udział makroregionów i regionów w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2018 r. (ceny bieżące)	1	16
Produkt krajowy brutto według regionów w 2018 r.	2	17
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju (ceny bieżące)	3	19
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (ceny bieżące)	4	24
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności i regionów w 2018 r. (ceny bieżące)	5	25
Zmiany udziału handlu; napraw pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.	6	27
Zmiany udziału przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.	7	29
Zmiany udziału pozostałych usług w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.	8	31
Zmiany udziału działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.	9	32
Zmiany udziału budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.	10	33
Zmiany udziału rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.	11	35
Porównanie nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych oraz ludności w przekroju regionów w 2018 r.	12	36
Struktura nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych według regionów w 2018 r.	13	38
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według regionów – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju	14	41

Spis map

List of maps

	Nr No	Str. Page
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (ceny bieżące) (w tys. zł, Polska=100)	1	18
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (ceny bieżące) (Polska=100, wzrost/spadek w porównaniu z 2016 r.)	2	20
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów w 2018 r. (ceny bieżące)	3	23
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (w tys. zł, Polska=100)	4	40
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (Polska=100, wzrost/spadek w porównaniu z 2016 r.)	5	42
Makroregiony, regiony i podregiony według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) obowiązującej od 1 stycznia 2018 r.	6	48
Gross domestic product per capita by regions in 2018 (current prices) (in thousand PLN, Poland=100)		
Gross domestic product per capita by regions in 2018 (current prices) (Poland=100, increase/decrease in relation to 2016)		
Gross domestic product per capita by subregions in 2018 (current prices)		
Gross nominal disposable income in the households sector per capita by regions in 2018 (in thousand PLN, Poland=100)		
Gross nominal disposable income in the households sector per capita by regions in 2018 (Poland=100, increase/decrease in relation to 2016)		
Macroregions, regions and subregions by the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory from 1 January 2018		

Spis tablic dostępnych w wersji elektronicznej w pliku Excel

List of tables available online in the Excel file

		Nr No
Ważniejsze dane o makroregionach	Major data on macroregions	1
Produkt krajowy brutto według regionów (ceny bieżące)	Gross domestic product by regions (current prices)	2
Dynamika produktu krajowego brutto według regionów (ceny stałe)	Indices of gross domestic product by regions (constant prices)	3
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i regionów (ceny bieżące)	Gross value added by kind of activity and regions (current prices)	4
Wartość dodana brutto na 1 pracującego według rodzajów działalności i regionów (ceny bieżące)	Gross value added per employed person by kind of activity and regions (current prices)	5
Wartość dodana brutto według sektorów instytucjonalnych i regionów (ceny bieżące)	Gross value added by institutional sectors and regions (current prices)	6
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów według regionów (ceny bieżące)	Basic elements of production account and generation of income account by regions (current prices)	7
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych według regionów	Nominal income in the households sector by regions	8
Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych według regionów	Indices of gross real disposable income in the households sector by regions	9
Produkt krajowy brutto według podregionów (ceny bieżące)	Gross domestic product by subregions (current prices)	10
Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące)	Gross domestic product per capita by subregions (current prices)	11
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)	Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)	12

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit
Znak (.)	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do klasyfikacji PKD 2007; ich pełne nazwy podano w uwagach metodycznych – uwagi ogólne do publikacji na str. 46 categories of applied classification PKD 2007 are presented in abbreviated form; their full names are given in the methodological notes – general notes to the publication on page 46
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skróty Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld bn	miliard billion
zł PLN	złoty złoty
tabl.	tablica table
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
m.st.	miasto stołeczne capital city
m.	miasto city

Ważniejsze skróty (dok.)

Major abbreviations (cont.)

Skróty Abbreviation	Znaczenie Meaning
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
Eurostat	Urząd Statystyczny Unii Europejskiej Statistical Office of the European Union
ESA	Europejski System Rachunków European System of Accounts
PKB GDP	produkt krajowy brutto gross domestic product
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
UE EU	Unia Europejska European Union

Synteza

W 2018 roku produkt krajowy brutto w ujęciu realnym w kraju wzrósł o ponad 5% w porównaniu z 2017 rokiem oraz o ponad 10% w odniesieniu do 2016 roku. We wszystkich regionach odnotowano realny wzrost PKB w porównaniu z 2017 rokiem – największy w regionie warszawskim stołecznym (o ponad 7%). W odniesieniu do 2016 roku największy wzrost wolumenu PKB odnotowano w regionie warszawskim stołecznym (o ponad 14%), a najmniejszy w regionie lubelskim (o około 7%).

W latach 2016–2018 wysokie udziały w generowaniu PKB niezmiennie utrzymywały regiony: warszawski stołeczny, śląski, wielkopolski, dolnośląski i małopolski. Jednostki prowadzące działalność w tych regionach wytwarzały łącznie w kolejnych latach omawianego okresu ponad 1/2 krajowej wartości PKB. Czołówkę tej grupy stanowiły 2 regiony: warszawski stołeczny i śląski, wytwarzające razem około 30% krajowej wartości PKB.

W grupie regionów z niskimi udziałami w tworzeniu PKB (mniej niż 3% każdy) w omawianym okresie niezmiennie pozostawały regiony: opolski, lubuski, podlaski, świętokrzyski i warmińsko-mazurski. Ich łączny udział w generowaniu PKB wynosił ponad 11%.

W 2018 roku we wszystkich regionach odnotowano realny wzrost produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w porównaniu z 2017 rokiem – największy w regionach: podkarpackim i warszawskim stołecznym (o ponad 6%). W porównaniu z 2016 rokiem największy realny wzrost PKB na 1 mieszkańca odnotowano w regionie warszawskim stołecznym (o ponad 12%), a najmniejszy w regionach: lubelskim i mazowieckim regionalnym (o ponad 7%).

W latach 2016–2018 poziom PKB na 1 mieszkańca powyżej średniej krajowej odnotowano w 4 regionach: warszawskim stołecznym, dolnośląskim, wielkopolskim i śląskim. Natomiast niski poziom PKB na 1 mieszkańca (mniej niż 75% średniej krajowej) utrzymywał się w 5 regionach Polski Wschodniej: lubelskim, warmińsko-mazurskim, podkarpackim, podlaskim i świętokrzyskim.

Najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca uzyskany w 2018 roku w regionie warszawskim stołecznym przewyższał ponad dwukrotnie przeciętną w kraju oraz ponad trzykrotnie wartość PKB na 1 mieszkańca regionu lubelskiego, w którym to odnotowano najniższy jego poziom.

W 2018 roku 14 polskich regionów znalazło się w grupie 89 regionów Unii Europejskiej poziomu NUTS 2, w których wartość PKB na 1 mieszkańca (wyrażona we wspólnej umownej walucie – PPS¹) była poniżej 75% średniej UE (UE28²).

¹Patrz uwagi metodyczne – podstawowe pojęcia na str. 52.

²Patrz uwagi metodyczne – uwagi ogólne na str. 46.

Executive summary

In 2018, national gross domestic product in real terms increased by above 5% in comparison to 2017 as well as by above 10% in comparison to 2016. In all regions a real growth of GDP was recorded in comparison to 2017 – the highest in Warszawski stołeczny region (by above 7%). In comparison to 2016, the highest growth of GDP volume was recorded in Warszawski stołeczny region (by above 14%), while the lowest in Lubelskie region (by around 7%).

In the years 2016–2018, the following regions: Warszawski stołeczny, Śląskie, Wielkopolskie, Dolnośląskie and Małopolskie invariably maintained high shares in the generation of GDP. Entities acting in these regions generated jointly more than 1/2 of the national value of GDP in successive years of the period under discussion. The lead of this group was constituted of 2 regions: Warszawski stołeczny and Śląskie, generating jointly around 30% of the national value of GDP.

In the group of regions with low shares in the generation of GDP (less than 3% each) in the period in question there were invariably the following regions: Opolskie, Lubuskie, Podlaskie, Świętokrzyskie and Warmińsko-mazurskie. Their total share in the generation of GDP was above 11%.

In 2018, in all regions a real growth of gross domestic product per capita was recorded in comparison to 2017 – the highest in regions: Podkarpackie and Warszawski stołeczny (by above 6%). Comparing to 2016, the highest real growth of GDP per capita was noted in Warszawski stołeczny region (by above 12%) and the lowest in regions: Lubelskie and Mazowiecki regionalny (by above 7%).

In the years 2016–2018, level of GDP per capita exceeding the national average was recorded in 4 regions: Warszawski stołeczny, Dolnośląskie, Wielkopolskie and Śląskie. Whereas a low level of GDP per capita (less than 75% of the national average) remained in the 5 regions of Eastern Poland: Lubelskie, Warmińsko-mazurskie, Podkarpackie, Podlaskie and Świętokrzyskie.

The highest level of GDP per capita obtained in 2018 in Warszawski stołeczny region exceeded over 2-times the national average and over 3-times the value of GDP per capita of Lubelskie region, in which the lowest level of GDP per capita was recorded.

In 2018, 14 Polish regions belonged to the group of 89 European Union's regions of NUTS 2 level, in which the value of GDP per capita (expressed in the common conventional currency – PPS¹) was below 75% of the EU average (EU28²).

¹See methodological notes – basic concepts on page 52.

²See methodological notes – general notes on page 46.

Dwa regiony – lubelski i warmińsko-mazurski – znalazły się w grupie regionów o niskim poziomie PKB na 1 mieszkańca w Unii Europejskiej (poniżej 50% średniej UE). Wartość PKB na 1 mieszkańca regionu warszawskiego stołecznego przekroczyła przeciętny poziom krajów UE osiągając 155% średniej UE.

W 2018 roku we wszystkich regionach wystąpił wzrost udziału jednostek budowlanych w tworzeniu wartości dodanej brutto oraz spadek udziału rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w porównaniu z 2017 rokiem. W stosunku do 2016 roku we wszystkich regionach odnotowano wzrost udziału budownictwa oraz udziału jednostek prowadzących działalność w usługach obejmujących handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację.

W latach 2016–2018 nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca powyżej średniej krajowej uzyskiwali mieszkańcy 5 regionów: warszawskiego stołecznego, śląskiego, dolnośląskiego, łódzkiego i wielkopolskiego.

W 2018 roku najwyższe nominalne dochody do dyspozycji brutto na 1 mieszkańca osiągnięte przez gospodarstwa domowe w regionie warszawskim stołecznym przewyższały o ponad 38% przeciętne dochody mieszkańca kraju oraz o ponad 74% dochody mieszkańca regionu podkarpackiego, w którym to odnotowano najniższy ich poziom.

Niski poziom nominalnych dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (poniżej 85% średniej krajowej) w 2018 roku, oprócz regionu podkarpackiego, odnotowano także w regionie podlaskim.

W 2018 roku relacja wynagrodzeń i innych dochodów związanych z pracą najemną do dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych kształtowała się na poziomie od prawie 38% w regionach: mazowieckim regionalnym i zachodniopomorskim do ponad 44% w regionie warszawskim stołecznym.

Udział świadczeń społecznych innych niż transfery socjalne w naturze w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w 2018 roku wyniósł od około 15% w regionie warszawskim stołecznym do około 24% w regionie śląskim.

Two regions – Lubelskie and Warmińsko-mazurskie – were included in the group of regions with a low level of GDP per capita in the European Union (below 50% of the EU average). Value of GDP per capita of Warszawski stołeczny region exceeded average level of EU countries, achieving 155% of the EU average.

In 2018, in all regions an increase of share of construction entities in generation of gross value added was observed as well as a decrease of share of entities acting in agriculture, forestry and fishing in comparison to 2017. Compared to 2016 in all regions an increase of share of construction entities as well as of the share of entities conducting activity in trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication was observed.

In the years 2016–2018, gross nominal disposable income of households per capita, exceeding national average, was obtained by inhabitants of 5 regions: Warszawski stołeczny, Śląskie, Dolnośląskie, Łódzkie and Wielkopolskie.

In 2018, the highest level of gross nominal disposable income per capita, obtained by households of Warszawski stołeczny region, exceeded by above 38% the national average income and by above 74% income of Podkarpackie region's inhabitant, in which its lowest level was recorded.

A low level of gross nominal disposable income of households per capita (below 85% of the national average) in 2018, apart from Podkarpackie region, was also noted in Podlaskie region.

In 2018, relation of wages and salaries as well as other income connected with hired work to gross disposable income of households ranged from almost 38% in Mazowiecki regionalny and Zachodniopomorskie regions to above 44% in Warszawski stołeczny region.

Share of social benefits other than social transfers in kind in gross disposable income of households in 2018 varied from about 15% in Warszawski stołeczny region to about 24% in Śląskie region.

Tablica 1. Ważniejsze dane o makroregionach i regionach w 2018 r.
 Table 1. Major data on macroregions and regions in 2018

Makroregiony Regions	Produkt krajowy brutto Gross domestic product					Wartość dodana brutto na 1 pracującego Gross value added per employed person		Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych Gross nominal disposable income in the households sector			
	ogółem w mln zł total in million PLN	w odsetkach in percent	rok poprzedni= 100 ^a previous year=100 ^a	na 1 mieszkańca per capita		w zł in PLN	Polska=100 Poland=100	ogółem w mln zł total in million PLN	w odsetkach in percent	na 1 mieszkańca per capita	
				w zł in PLN	Polska=100 Poland=100					w zł in PLN	Polska=100 Poland=100
P O L S K A P O L A N D	2121555	100,0	105,4	55230	100,0	123451	100,0	1245199	100,0	32416	100,0
Południowy	433240	20,4	105,7	54593	98,8	123546	100,1	271115	21,8	34164	105,4
Małopolskie	172708	8,1	106,1	50861	92,1	110482	89,5	104973	8,4	30914	95,4
Śląskie	260532	12,3	105,3	57384	103,9	134054	108,6	166142	13,3	36594	112,9
Północno-zachodni	332586	15,7	104,7	53565	97,0	120225	97,4	198876	16,0	32030	98,8
Lubuskie	46145	2,2	104,2	45443	82,3	116987	94,8	29241	2,3	28796	88,8
Wielkopolskie	208190	9,8	104,6	59643	108,0	120182	97,4	116142	9,3	33273	102,6
Zachodniopomorskie	78252	3,7	105,0	45949	83,2	122340	99,1	53493	4,3	31411	96,9
Południowo-zachodni	219043	10,3	104,9	56324	102,0	133021	107,8	128180	10,3	32959	101,7
Dolnośląskie	175690	8,3	104,9	60562	109,7	137414	111,3	99070	8,0	34150	105,3
Opolskie	43353	2,0	104,9	43879	79,4	117765	95,4	29110	2,3	29463	90,9
Północny	272770	12,9	105,2	46712	84,6	116956	94,7	173572	13,9	29724	91,7
Kujawsko-pomorskie	93294	4,4	105,4	44854	81,2	111937	90,7	60338	4,8	29010	89,5
Pomorskie	124953	5,9	105,8	53669	97,2	126143	102,2	73380	5,9	31518	97,2
Warmińsko-mazurskie	54524	2,6	103,4	38094	69,0	107280	86,9	39854	3,2	27845	85,9
Centralny	176664	8,3	104,9	47554	86,1	106430	86,2	117715	9,5	31687	97,7
Łódzkie	126981	6,0	104,5	51397	93,1	112201	90,9	82427	6,6	33363	102,9
Świętokrzyskie	49683	2,3	105,9	39926	72,3	94066	76,2	35288	2,8	28358	87,5
Wschodni	209393	9,9	104,7	38541	69,8	91754	74,3	144991	11,6	26687	82,3
Lubelskie	79472	3,7	102,7	37458	67,8	88072	71,3	58585	4,7	27614	85,2
Podkarpackie	83062	3,9	106,5	39019	70,6	92512	74,9	54768	4,4	25728	79,4
Podlaskie	46860	2,2	104,8	39622	71,7	97236	78,8	31637	2,5	26751	82,5
Województwo Mazowieckie	477857	22,5	106,4	88626	160,5	159749	129,4	210751	16,9	39087	120,6
Warszawski stołeczny	367957	17,3	107,4	120938	219,0	181986	147,4	136494	11,0	44862	138,4
Mazowiecki regionalny	109900	5,2	103,2	46780	84,7	113368	91,8	74256	6,0	31608	97,5

a Ceny stałe.
 a Constant prices.

Produkt krajowy brutto

W 2018 roku wartość wytworzonego **produktu krajowego brutto** wyniosła 2121555 mln zł. W porównaniu z 2017 rokiem była wyższa w cenach bieżących o 6,6%, a w cenach stałych o 5,4%. We wszystkich regionach odnotowano realny wzrost PKB – od 2,7% w regionie lubelskim do 7,4% w regionie warszawskim stołecznym. W porównaniu z 2016 rokiem – od 6,6% do 14,2% w tych samych regionach, wobec 10,5% dla kraju ogółem.

W latach 2016–2018 średnie roczne tempo wzrostu produktu krajowego brutto kształtowało się na poziomie 5,1% (w cenach stałych). W omawianym okresie najszybciej wzrosła z roku na rok wartość PKB w regionie warszawskim stołecznym – o 6,8%, a najwolniej w regionie lubelskim – o 3,2%. Tempo wzrostu PKB przewyższające średnią krajową – oprócz regionu warszawskiego stołecznego – odnotowano także w regionach: małopolskim, podkarpackim i pomorskim. Natomiast w pozostałych regionach tempo wzrostu PKB kształtowało się na poziomie od 3,4% w regionach mazowieckim regionalnym i warmińsko-mazurskim do 5,0% w regionie podlaskim.

W latach 2016–2018 udziały poszczególnych regionów w generowaniu produktu krajowego brutto były wyraźnie zróżnicowane – w 2018 roku od 2,0% w regionie opolskim do 17,3% w regionie warszawskim stołecznym (w 2016 roku od 2,1% do 16,9%, a w 2017 roku od 2,0% do 17,2%, w tych samych regionach). Wartość PKB wytworzonego w regionie warszawskim stołecznym w 2018 roku była ponad 8-krotnie wyższa niż w regionie opolskim.

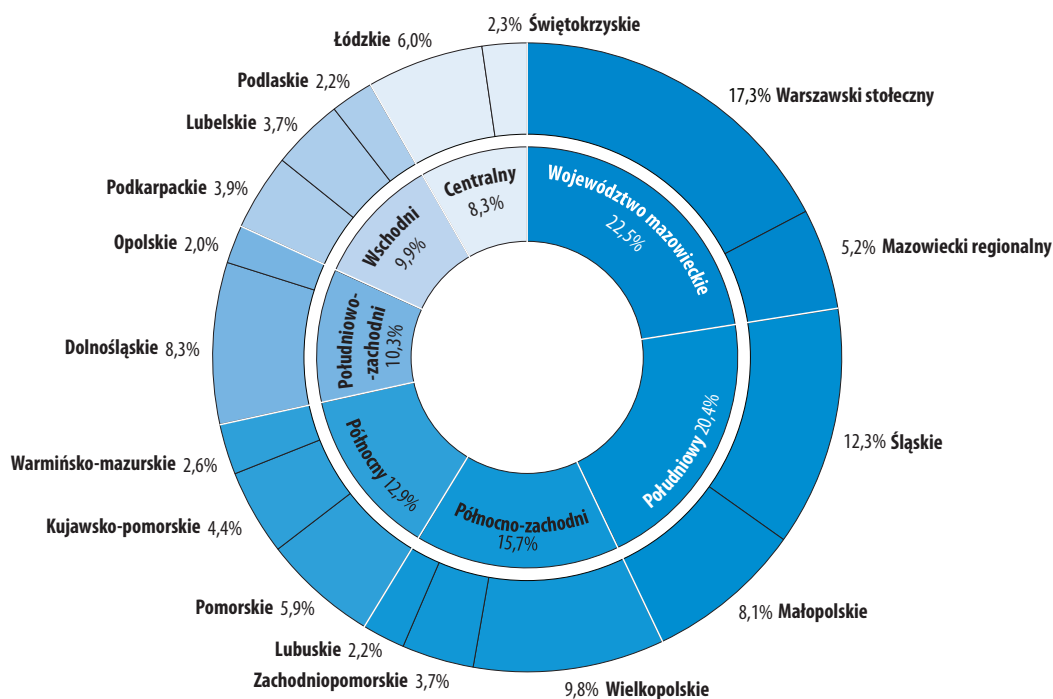
Gross domestic product

In 2018, the value of the generated **gross domestic product** amounted to 2121555 million PLN. In comparison to 2017, it grew by 6.6% at current prices and by 5.4% at constant prices. In all regions real growth of GDP was observed – from 2.7% in Lubelskie region to 7.4% in Warszawski stołeczny region. In comparison to 2016 – from 6.6% to 14.2% in the same regions towards 10.5% at the national total level.

In the years 2016–2018, the average annual gross domestic product growth rate was 5.1% (at constant prices). In the period under discussion, the fastest year-on-year growth of GDP value was observed in Warszawski stołeczny region – by 6.8%, whereas the slowest in Lubelskie region – by 3.2%. Apart from Warszawski stołeczny region, the GDP rate of growth above the national average was also noted in the following regions: Małopolskie, Podkarpackie and Pomorskie. While in the remaining regions, the GDP growth rate ranged from 3.4% in Mazowiecki regionalny and Warmińsko-mazurskie regions to 5.0% in Podlaskie region.

In the years 2016–2018, the shares of individual regions in the generation of gross domestic product were clearly differentiated – in 2018, from 2.0% in Opolskie region to 17.3% in Warszawski stołeczny region (in 2016 from 2.1% to 16.9% and in 2017 from 2.0% to 17.2%, in the same regions). Value of GDP generated in Warszawski stołeczny region in 2018 was more than 8 times higher than in Opolskie region.

Wykres 1. Udział makroregionów i regionów w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2018 r. (ceny bieżące)
 Graph 1. Share of macroregions and regions in the generation of gross domestic product in 2018 (current prices)

W 2018 roku, w porównaniu z 2016 rokiem, trzy regiony – warszawski stołeczny, małopolski i pomorski – zwiększyły swoje udziały w tworzeniu produktu krajowego brutto, udziały siedmiu regionów zmniejszyły się (dolnośląski, lubelski, łódzki, mazowiecki regionalny, opolski, warmińsko-mazurski i wielkopolski), a pozostałych siedmiu regionów (kujawsko-pomorski, lubuski, podkarpacki, podlaski, śląski, świętokrzyski i zachodniopomorski) nie zmieniły się.

Największy udział w generowaniu produktu krajowego brutto w latach 2016–2018 odnotowano w regionie warszawskim stołecznym – 17,3% w 2018 roku, 17,2% w 2017 roku i 16,9% w 2016 roku. Drugie miejsce zajmował region śląski z udziałem 12,3% w latach 2016–2018. Wymienione regiony wypracowały w 2018 roku łącznie 29,6% krajowej wartości PKB (w 2016 – 29,2%, a w roku 2017 – 29,5%).

W latach 2016–2018 w grupie regionów z wysokimi udziałami w tworzeniu produktu krajowego brutto, oprócz warszawskiego stołecznego i śląskiego, były także regiony: wielkopolski, dolnośląski i małopolski, zajmujące w każdym z omawianych lat te same lokaty. W 2018 roku jednostki prowadzące działalność w wymienionych 5 regionach wytworzyły w sumie 55,8% krajowej wartości PKB, podobnie jak w 2017 roku (w 2016 roku – 55,5%).

In 2018, in comparison to 2016, three regions – Warszawski stołeczny, Małopolskie and Pomorskie – increased their shares in the generation of gross domestic product, the shares of seven regions decreased (Dolnośląskie, Lubelskie, Łódzkie, Mazowiecki regionalny, Opolskie, Warmińsko-mazurskie and Wielkopolskie), whereas the shares of remaining seven regions (Kujawsko-pomorskie, Lubuskie, Podkarpackie, Podlaskie, Śląskie, Świętokrzyskie and Zachodniopomorskie) did not change.

In the years 2016–2018, the highest share in the generation of gross domestic product was recorded in Warszawski stołeczny region – in 2018 – 17.3%, in 2017 – 17.2% and in 2016 – 16.9%. Śląskie region took the second position with a share of 12.3% in the years 2016–2018. In 2018, above-mentioned regions jointly generated 29.6% of the national value of GDP (in 2016 – 29.2% and in 2017 – 29.5%).

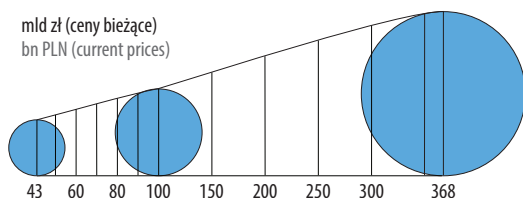
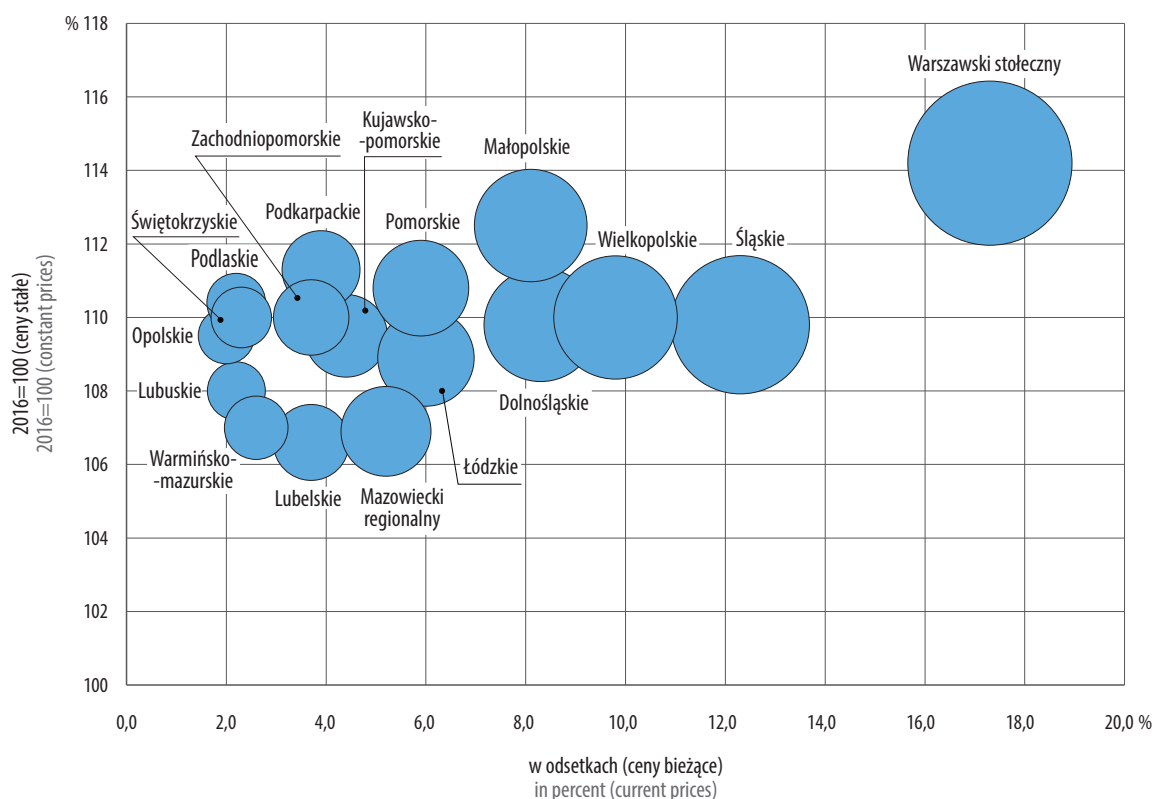
In the years 2016–2018, in the group of regions with high shares in the generation of gross domestic product, apart from Warszawski stołeczny and Śląskie, there were also the following regions: Wielkopolskie, Dolnośląskie and Małopolskie, which took the same positions in each of the discussed years. In 2018, entities acting in the above-mentioned 5 regions jointly generated 55.8% of the national value of GDP, similarly as in 2017 (in 2016 – 55.5%).

Stała była również grupa regionów, dla których w kolejnych latach omawianego okresu odnotowano niskie udziały w tworzeniu produktu krajowego brutto (mniej niż 3% każde) – były to regiony: opolski, lubuski, podlaski, świętokrzyski i warmińsko-mazurski. W latach 2017–2018 łączny udział tych regionów w generowaniu PKB wyniósł 11,3% (w 2016 roku – 11,5%).

The group of regions for which in successive years of the period under discussion a low shares in the generation of gross domestic product were observed was also constant (less than 3% each) – these were the following regions: Opolskie, Lubuskie, Podlaskie, Świętokrzyskie and Warmińsko-mazurskie. In the years 2017–2018, the total share of these regions in generation GDP amounted to 11.3% (in 2016 – 11.5%).

Wykres 2. Produkt krajowy brutto według regionów w 2018 r.

Graph 2. Gross domestic product by regions in 2018

Przeciętny poziom **produktu krajowego brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca** dla Polski w 2018 roku wyniósł 55230 zł (w 2016 roku – 48494 zł, a w 2017 roku – 51789 zł). W ujęciu realnym był on wyższy w porównaniu z 2017 rokiem o 5,4%, a z 2016 rokiem – o 10,5%. We wszystkich regionach odnotowano realny wzrost PKB na 1 mieszkańca w porównaniu z 2017 rokiem – od 3,1% w regionie lubelskim do 6,5% w regionach: podkarpackim i warszawskim stołecznym. W porównaniu z 2016 rokiem największy realny wzrost PKB na 1 mieszkańca odnotowano dla regionu warszawskiego stołecznego (o 12,5%), a najmniejszy dla regionów: lubelskiego i mazowieckiego regionalnego (o 7,3%).

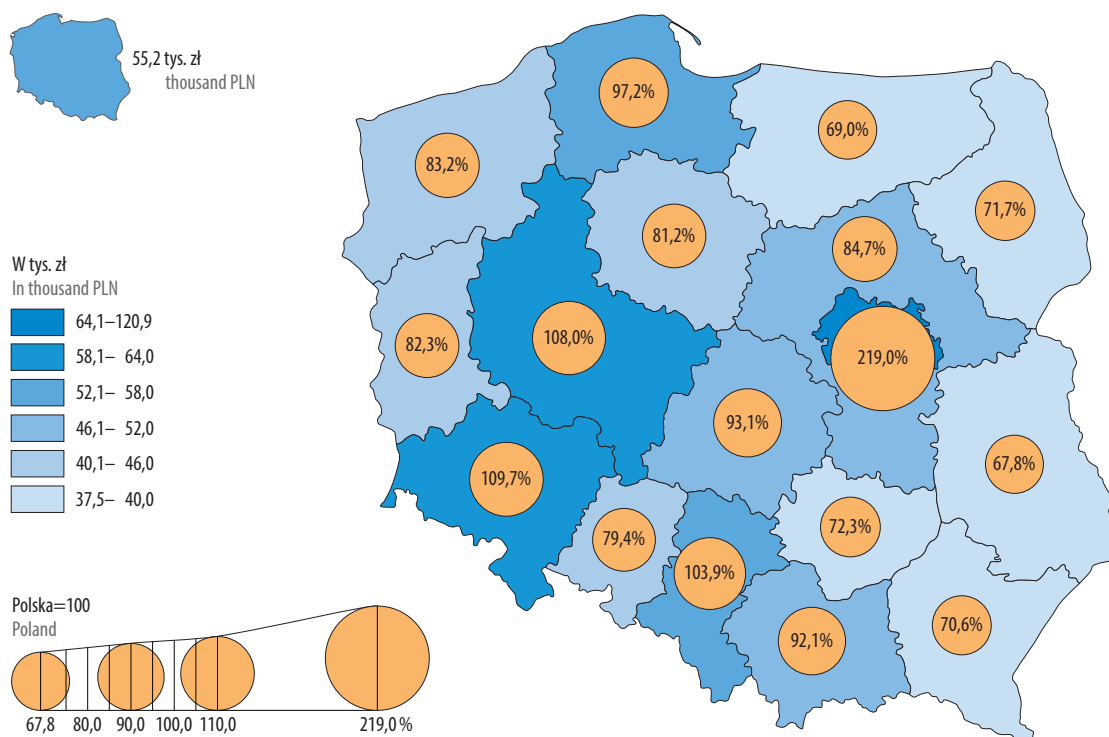
W latach 2016–2018 poziom PKB na 1 mieszkańca w przekroju regionów był znacznie zróżnicowany. W 2017 roku zróżnicowanie PKB na 1 mieszkańca pomiędzy regionami zwiększyło się, natomiast w 2018 roku utrzymało się na poziomie z 2017 roku. Świadczy o tym kształtowanie się wskaźnika dyspersji³ PKB na 1 mieszkańca obliczonego na poziomie regionów dla Polski – 22,4% w 2016 roku oraz 22,7% w latach 2017–2018.

In 2018, the average level of **gross domestic product per capita** in Poland amounted to 55230 PLN (in 2016 – 48494 PLN and in 2017 – 51789 PLN). In real terms, it was higher by 5.4% in comparison to 2017 and by 10.5% in comparison to 2016. In all regions real growth of GDP per capita was noted in comparison to 2017 – from 3.1% in Lubelskie region to 6.5% in Podkarpackie and Warszawski stołeczny regions. In comparison to 2016, the highest real growth of GDP per capita was noted for Warszawski stołeczny region (by 12.5%) while the lowest for Lubelskie and Mazowiecki regionalny regions (by 7.3%).

In the years 2016–2018, the level of GDP per capita in regions' breakdown was considerably differentiated. In 2017, differentiation of GDP per capita among regions increased, whereas in 2018 it remained at the level of the year 2017. It is indicated by the development of the dispersion indicator³ of GDP per capita calculated at the regions' level for Poland – 22.4% in 2016 as well as 22.7% in the years 2017–2018.

Mapa 1. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (ceny bieżące) (w tys. zł, Polska=100)

Map 1. Gross domestic product per capita by regions in 2018 (current prices) (in thousand PLN, Poland=100)

³Patrz uwagi metodyczne – podstawowe pojęcia na str. 53.

³See methodological notes – basic concepts on page 53.

Najwyższy poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w 2018 roku odnotowano w regionie warszawskim stołecznym – 120938 zł, przekraczający przeciętną w kraju ponad 2-krotnie (podobnie w latach 2016–2017). Drugą lokatę pod względem wysokości PKB na 1 mieszkańca w omawianym okresie zajmował region dolnośląski. Wartość PKB na 1 mieszkańca w 2018 roku wyniosła w tym regionie 60562 zł, przewyższając przeciętną dla kraju o 9,7% (w 2016 roku – o 10,8%, a w 2017 roku – o 10,5%). W 2018 roku poziom PKB na 1 mieszkańca przekraczający przeciętną w kraju odnotowano również w regionach: wielkopolskim – o 8,0% (w 2016 roku – o 9,0%, a w 2017 roku – o 9,1%) oraz śląskim – o 3,9% (w roku 2016 – o 3,6%, a w 2017 – o 3,5%).

Niski poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w latach 2016–2018 utrzymywał się w regionach: lubelskim, warmińsko-mazurskim, podkarpackim, podlaskim i świętokrzyskim – w kolejnych latach nieznacznie zmieniały się ich lokaty. W 2018 roku wartość PKB na 1 mieszkańca kształtowała się w tych regionach na poziomie od 67,8% do 72,3% średniej krajowej (w 2016 roku od 69,2% do 71,7%, a w 2017 roku od 69,3% do 72,1%).

Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w pozostałych 8 regionach w 2018 roku kształtował się również na poziomie poniżej przeciętnej wartości w kraju – wynosił od 79,4% do 97,2% średniej krajowej (w 2016 roku od 79,6% do 96,9%, a w 2017 roku od 79,3% do 96,6%).

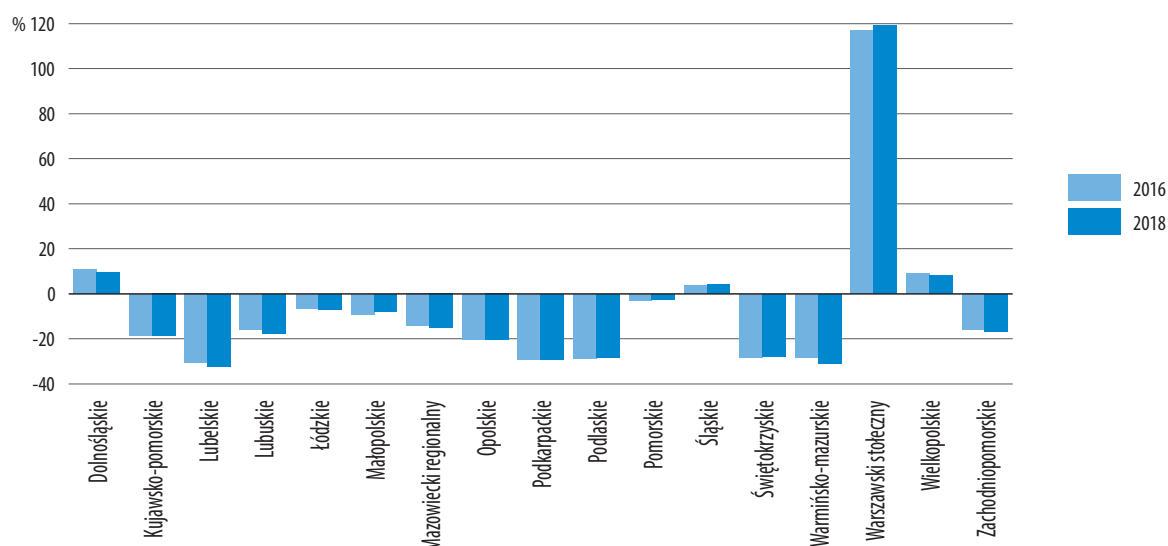
The highest level of gross domestic product per capita in 2018 was recorded in Warszawski stołeczny region – 120938 PLN, exceeding the national average by over 2-times (similarly as in the years 2016–2017). In the discussed years Dolnośląskie region took the second position, taking into account GDP per capita. In 2018, the value of GDP per capita in this region amounted to 60562 PLN, exceeding the national average by 9.7% (in 2016 – by 10.8% and in 2017 – by 10.5%). In 2018, the level of GDP per capita above the national average was also observed in the following regions: Wielkopolskie – by 8.0% (in 2016 – by 9.0% and in 2017 – by 9.1%) and Śląskie – by 3.9% (in 2016 – by 3.6% and in 2017 – by 3.5%).

The low level of gross domestic product per capita in the years 2016–2018 maintained in the following regions: Lubelskie, Warmińsko-mazurskie, Podkarpackie, Podlaskie and Świętokrzyskie – in successive years only their positions slightly changed. In 2018, the value of GDP per capita in these regions ranged from 67.8% to 72.3% of the national average (in 2016 from 69.2% to 71.7% and in 2017 from 69.3% to 72.1%).

In 2018, the gross domestic product per capita in the 8 remaining regions was also below the national average value and ranged from 79.4% to 97.2% of the national average (in 2016 from 79.6% to 96.9% and in 2017 from 79.3% to 96.6%).

Wykres 3. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju (ceny bieżące)

Graph 3. Gross domestic product per capita by regions – relative deviations from the national average value (current prices)

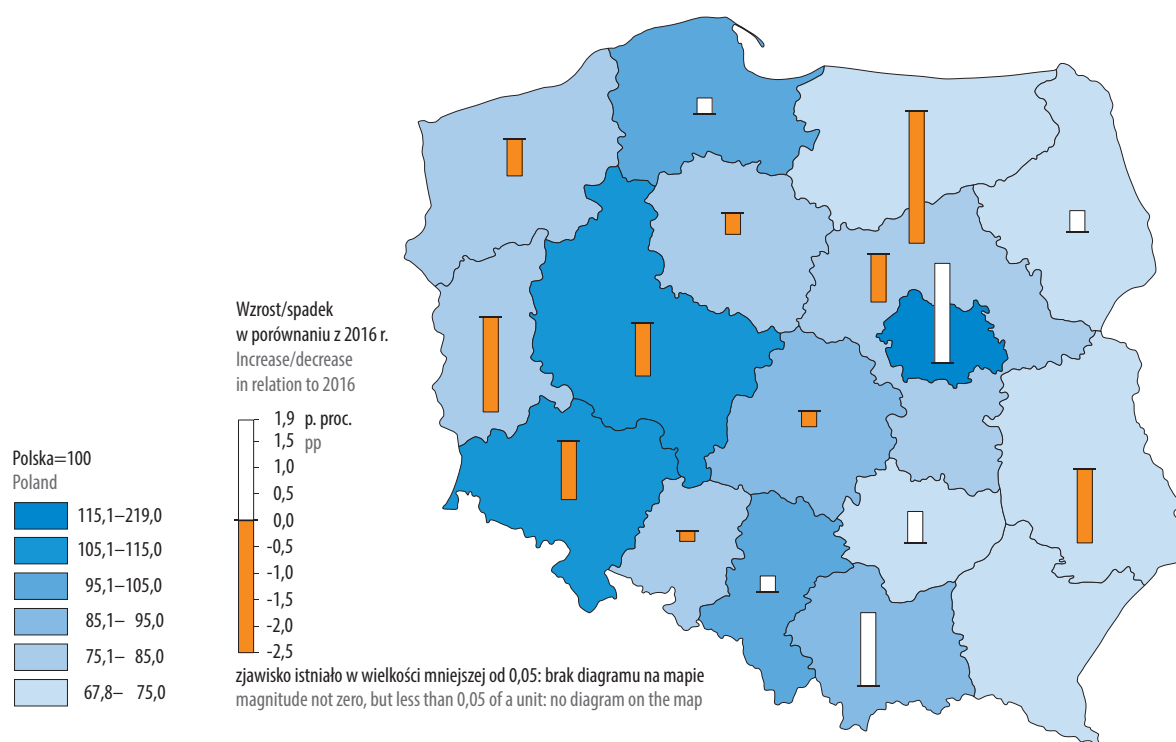
Najniższy poziom produktu krajowego brutto na 1 mieszkańca w 2018 roku odnotowany w regionie lubelskim stanowił 31,0% poziomu tego miernika najlepszego pod tym względem regionu warszawskiego stołecznego. Relacja ta nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu z latami 2016–2017 – najniższy poziom PKB na 1 mieszkańca regionu lubelskiego w 2016 roku stanowił 31,9% wartości PKB na 1 mieszkańca regionu warszawskiego stołecznego, a w 2017 roku – 31,7%.

In 2018, the lowest level of gross domestic product per capita, recorded in Lubelskie region, represented 31.0% of the level of this indicator for the best in this regard Warszawski stołeczny region. Compared to the years 2016–2017 this relation slightly decreased – in 2016, the lowest level of GDP per capita in the Lubelskie region represented 31.9% of the value of GDP per capita achieved in Warszawski stołeczny region, in 2017 – 31.7%.

Mapa 2. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (ceny bieżące)

(Polska=100, wzrost/spadek w porównaniu z 2016 r.)

Map 2. Gross domestic product per capita by regions in 2018 (current prices) (Poland=100, increase/decrease in relation to 2016)

W 2018 roku w poszczególnych regionach NUTS 2 krajów Unii Europejskiej poziom PKB na 1 mieszkańca, wyrażony we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS⁴), kształtował się od 30% średniej UE (UE28⁵) w regionie Mayotte (Francja) do 615% średniej UE dla regionu Inner London-West (Wielka Brytania).

In 2018, in the individual NUTS 2 regions of European Union member states, GDP per capita, expressed in the common conventional currency – purchasing power standards (PPS⁴), ranged from 30% of the EU average (EU28⁵) in the region of Mayotte (France) to 615% of the EU average in Inner London-West region (United Kingdom).

Wartość PKB na 1 mieszkańca poniżej 75% średniej UE odnotowano w 2018 roku w 89 regionach poziomu NUTS 2. W grupie tej znalazło się 14 polskich regionów. Jedynie PKB

In 2018, the value of gross domestic product per capita below 75% of the EU average was recorded for the 89 regions of NUTS 2 level. Among these regions there were

⁴Patrz uwagi metodyczne – podstawowe pojęcia na str. 52.

⁵Patrz uwagi metodyczne – uwagi ogólne na str. 46.

⁴See methodological notes – basic concepts on page 52.

⁵See methodological notes – general notes on page 46.

na 1 mieszkańca regionu warszawskiego stołecznego przekroczył przeciętny poziom krajów UE osiągając 155% średniej UE. Dwa polskie regiony – lubelskie i warmińsko-mazurskie – znalazły się w grupie regionów o niskim poziomie PKB na 1 mieszkańca w Unii Europejskiej (poniżej 50% średniej UE). Oprócz polskich regionów w grupie tej było również 5 z 6 regionów Bułgarii, 2 z 27 regionów Francji, 3 z 13 regionów Grecji, 2 z 8 regionów Rumunii oraz 3 z 8 regionów Węgier. Poniższa tablica przedstawia poziom PKB na 1 mieszkańca w relacji do średniej UE dla Polski oraz poszczególnych regionów:

14 Polish regions. Only GDP per capita of Warszawski stołeczny region exceeded the average EU countries' level, reaching 155% of the EU average. Two Polish regions – Lubelskie and Warmińsko-mazurskie – were included in the group of the regions with low level of GDP per capita in the European Union (up to 50% of the EU average). Apart from the Polish regions, there were also 5 of 6 Bulgarian regions, 2 of 27 French regions, 3 of 13 Greek regions, 2 of 8 Romanian regions as well as 3 of 8 Hungarian regions. GDP per capita in relation to the EU average for Poland as well as for individual regions is presented in the table below:

Tablica 2. Produkt krajowy brutto według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS

Table 2. Gross domestic product according to purchasing power parity per capita in PPS

Regiony Regions	2016	2017	2018 ⁶	
	UE28 ⁷ =100 EU28 ⁷ =100		UE27=100 EU27=100	
POLSKA POLAND	68	69	70	71
Dolnośląskie	76	76	77	78
Kujawsko-pomorskie	56	56	57	57
Lubelskie	47	48	47	48
Lubuskie	57	57	58	58
Łódzkie	64	64	65	66
Małopolskie	62	63	65	65
Mazowiecki regionalny	58	59	59	60
Opolskie	54	55	56	56
Podkarpackie	48	48	50	50
Podlaskie	48	49	50	50
Pomorskie	66	67	68	69
Śląskie	71	72	73	74
Świętokrzyskie	49	49	51	51
Warmińsko-mazurskie	49	48	48	49
Warszawski stołeczny	149	151	155	156
Wielkopolskie	74	75	76	76
Zachodniopomorskie	57	58	58	59

Źródło: Eurostat.
Source: Eurostat.

W czołówce europejskich regionów o wysokim poziomie PKB na 1 mieszkańca, oprócz Inner London-West (Wielka Brytania), znajdowały się także regiony: Luxembourg (Luksemburg) – 261% średniej UE, Southern (Irlandia) – 223% średniej UE, Eastern and Midland (Irlandia) – 209% średniej UE oraz Région de Bruxelles-Capitale/Brussels

Among leading European regions with high level of GDP per capita recorded, apart from Inner London-West (United Kingdom), there were also the following regions: Luxembourg (Luxembourg) – 261% of the EU average, Southern (Ireland) – 223% of the EU average, Eastern and Midland (Ireland) – 209% of the EU average as well as Région

⁶Wstępne szacunki PKB.

⁷Patrz uwagi metodyczne – uwagi ogólne na str. 46.

⁶Provisional estimates of GDP.

⁷See methodological notes – general notes on page 46.

Hoofdstedelijk Gewest (Belgia) – 202% średniej UE. Wśród regionów krajów przyjętych do Unii Europejskiej od 2004 roku najlepsze pozycje pod względem poziomu PKB na 1 mieszkańca zajmowały: Praha (Czechy) – 191% oraz Bratislavský kraj (Słowacja) – 172% średniej UE. Natomiast niski poziom PKB na 1 mieszkańca – oprócz regionu Mayotte we Francji – odnotowano w następujących regionach: Severozapaden (Bułgaria) – 33% średniej UE, Severen tsentralen (Bułgaria) – 35% średniej UE i Yuzhen tsentralen (Bułgaria) – 36% średniej UE.

W przekroju podregionów w latach 2016–2018 największy udział w generowaniu produktu krajowego brutto odnotowano dla m.st. Warszawa – w 2018 roku 13,6% (w 2016 roku – 13,2%). Drugą lokatę w kraju pod względem wielkości udziału w tworzeniu PKB zajmowało m. Kraków, jednak jego udział był już znacznie niższy – w 2018 roku 3,4% (w 2016 roku – 3,3%). Udziały powyżej 2% odnotowano jeszcze w 8 następujących podregionach: trójmiejskim, m. Wrocław, m. Poznań, katowickim, warszawskim zachodnim, m. Łódź, poznańskim i bydgosko-toruńskim. Natomiast niskie udziały w generowaniu PKB (0,4%) odnotowano w czterech podregionach: chojnickim, ełckim, świeckim i suwalskim.

W latach 2016–2018 najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca odnotowano dla m.st. Warszawa – 163372 zł w 2018 roku. Był on prawie trzykrotnie wyższy od średniej krajowej oraz o 35,1% wyższy od przeciętnej w regionie warszawskim stołecznym. Drugą lokatę w kraju pod względem wysokości PKB na 1 mieszkańca zajmowało m. Poznań – 108264 zł w 2018 roku, przewyższając prawie dwukrotnie średnią krajową. W 2018 roku poziom PKB na 1 mieszkańca znacznie przekraczający przeciętną w kraju odnotowano również w następujących podregionach: m. Wrocław – 94373 zł (o 70,9%), m. Kraków – 93753 zł (o 69,7%), płockim – 83359 zł (o 50,9%), trójmiejskim – 82362 zł (o 49,1%) oraz warszawskim zachodnim – 78195 zł (o 41,6%).

Niski poziom PKB na 1 mieszkańca w latach 2016–2018 utrzymywał się w następujących podregionach: chełmsko-zamojskim (w 2018 roku 51,3% średniej krajowej), przemyskim (w 2018 roku 51,9% średniej krajowej), ełckim (w 2018 roku 56,2% średniej krajowej), krośnieńskim i nowotarskim (w 2018 roku 58,4% średniej krajowej), szczecinecko-pyrzyckim (w 2018 roku 58,8% średniej krajowej) oraz nyskim (w 2018 roku 59,6% średniej krajowej).

de Bruxelles-Capitale/Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Belgium) – 202% of the EU average. Among regions of countries that have joined European Union since 2004, the following regions displayed the highest level of GDP per capita: Praha (Czechia) – 191% of the EU average and Bratislavský kraj (Slovakia) – 172% of the EU average. At the same time, the low level of GDP per capita – apart from Mayotte region (France) was recorded in the following regions: Severozapaden (Bulgaria) – 33% of the EU average, Severen tsentralen (Bulgaria) – 35% of the EU average and Yuzhen tsentralen (Bulgaria) – 36% of the EU average.

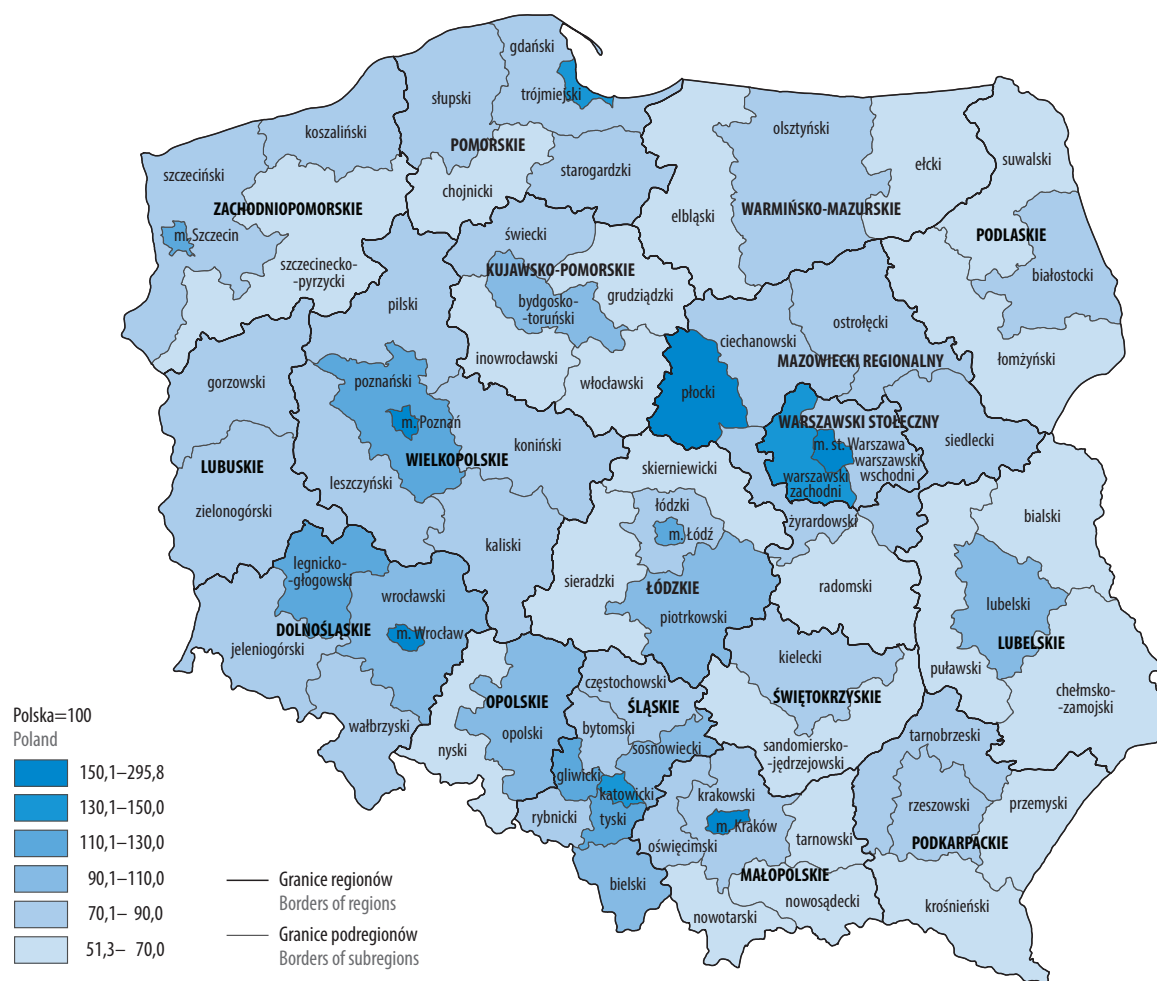
In the subregions' breakdown, in the years 2016–2018 the greatest share in the gross domestic product generation was noted for Miasto Warszawa – 13.6% in 2018 (in 2016 – 13.2%). The second position in the country, taking into account share in the GDP generation, was occupied by Miasto Kraków, but its share was considerably lower – 3.4% in 2018 (3.3% in 2016). Shares exceeding 2% were also noted in 8 following subregions: Trójmiejski, Miasto Wrocław, Miasto Poznań, Katowicki, Warszawski zachodni, Miasto Łódź, Poznański and Bydgosko-toruński. Whereas small shares in the GDP generation (0.4%) were observed in four subregions: Chojnicki, Ełcki, Świecki and Suwalski.

In the years 2016–2018 the highest level of GDP per capita was noted for Miasto Warszawa – 163372 PLN in 2018. It was almost three times higher than the national average and by 35.1% higher than the average of Warszawski stołeczny region. The second position in the country, taking into account level of GDP per capita, was occupied by Miasto Poznań – 108264 PLN in 2018, exceeding almost twice the national average. In 2018, level of GDP per capita significantly exceeding the national average was also noted in the following subregions: Miasto Wrocław – 94373 PLN (by 70.9%), Miasto Kraków – 93753 PLN (by 69.7%), Płocki – 83359 PLN (by 50.9%), Trójmiejski – 82362 PLN (by 49.1%) as well as Warszawski zachodni – 78195 PLN (by 41.6%).

Low level of GDP per capita in the years 2016–2018 remained in the following subregions: Chełmsko-zamojski (in 2018 – 51.3% of the national average), Przemyski (in 2018 – 51.9% of the national average), Ełcki (in 2018 – 56.2% of the national average), Krośnieński and Nowotarski (in 2018 – 58.4% of the national average), Szczecinecko-pyrzycki (in 2018 – 58.8% of the national average) as well as Nyski (in 2018 – 59.6% of the national average).

Mapa 3. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów w 2018 r. (ceny bieżące)

Map 3. Gross domestic product per capita by subregions in 2018 (current prices)

Poziom PKB na 1 mieszkańca w przekroju podregionów w latach 2016–2018 charakteryzował się znacznie większym zróżnicowaniem niż w przekroju regionów. Wskaźnik dyspersji⁸ PKB na 1 mieszkańca obliczony na poziomie podregionów dla Polski, w latach 2016–2018 wzrastał z roku na rok, osiągając w 2018 roku 35,4% (w 2016 roku – 34,8%, a w 2017 roku – 35,0%). Zaobserwowano również duże zróżnicowanie wskaźników dyspersji⁸ PKB na 1 mieszkańca obliczonych na poziomie podregionów dla poszczególnych regionów. W 2018 roku największym zróżnicowaniem pod względem wysokości PKB na 1 mieszkańca charakteryzowały się podregiony w regionie warszawskim stołecznym – wskaźnik dyspersji⁸ wyniósł 40,8% (w 2016 roku – 39,8%, a w 2017 roku – 41,0%), a najmniejszym zróżnicowaniem podregiony w regionie lubuskim – wskaźnik dyspersji⁸ wyniósł 1,3% (w 2016 roku – 0,4%, a w 2017 roku – 1,1%).

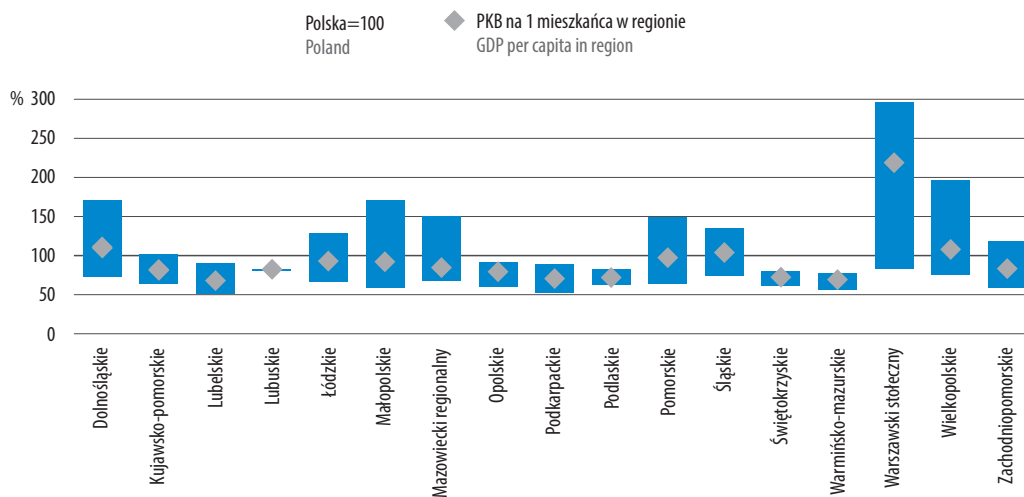
⁸Patrz uwagi metodyczne – podstawowe pojęcia na str. 53.

Level of GDP per capita in the years 2016–2018 in the subregions' breakdown was characterised by a considerably greater diversity than in the regions' breakdown. Indicator of dispersion⁸ of GDP per capita calculated at the subregions' level for Poland in the years 2016–2018 had increased steadily and amounted to 35.4% in 2018 (in 2016 – 34.8% and in 2017 – 35.0%). At the same time, considerable diversity of GDP per capita dispersion indicators⁸, calculated at the subregions' level for individual regions was noted. In 2018, subregions of Warszawski stołeczny region were characterised by the highest diversity, taking into account GDP per capita – dispersion indicator⁸ amounted to 40.8% (in 2016 – 39.8% and in 2017 – 41.0%), whereas subregions of Lubuskie region were characterized by the lowest diversity – indicator of dispersion⁸ amounted to 1.3% (in 2016 – 0.4%, in 2017 – 1.1%).

⁸See methodological notes – basic concepts on page 53.

Wykres 4. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (ceny bieżące)

Graph 4. Gross domestic product per capita by regions in 2018 (current prices)

U w a g a. Słupki przedstawiają dla każdego regionu rozpiętość PKB na 1 mieszkańca w podregionach.
 N o t e. Bars show spread of GDP per capita in subregions for each region.

W tablicy 3 zestawione zostały dane o PKB dla 6 miast – Krakowa, Łodzi, Poznania, Szczecina, Warszawy i Wrocławia, będących podregionami (poziom NUTS 3 w podziale statystycznym Polski).

In the table 3 data on GDP are presented for the following 6 cities – Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Warszawa and Wrocław, constituting subregions (NUTS 3 level in the statistical division of Poland).

Tablica 3. Produkt krajowy brutto w wybranych podregionach – miastach stanowiących jednostki NUTS 3 w 2018 r. (ceny bieżące)

Table 3. Gross domestic product in selected subregions – cities corresponding to the NUTS 3 level in 2018 (current prices)

Podregiony Subregions	Ogółem Total				Na 1 mieszkańca Per capita			
	w mln zł in million PLN	lokata position	w % ogółem in % of total	w % ogółem regionu in % of region's total	w zł in PLN	lokata position	Polska=100 Poland=100	region=100 region=100
m. Kraków	72143	2	3,4	41,8	93753	4	169,7	184,3
m. Łódź	48721	8	2,3	38,4	70846	9	128,3	137,8
m. Poznań	58207	5	2,7	28,0	108264	2	196,0	181,5
m. Szczecin	26434	30	1,2	33,8	65547	13	118,7	142,7
m.st. Warszawa	289091	1	13,6	78,6	163372	1	295,8	135,1
m. Wrocław	60329	4	2,8	34,3	94373	3	170,9	155,8

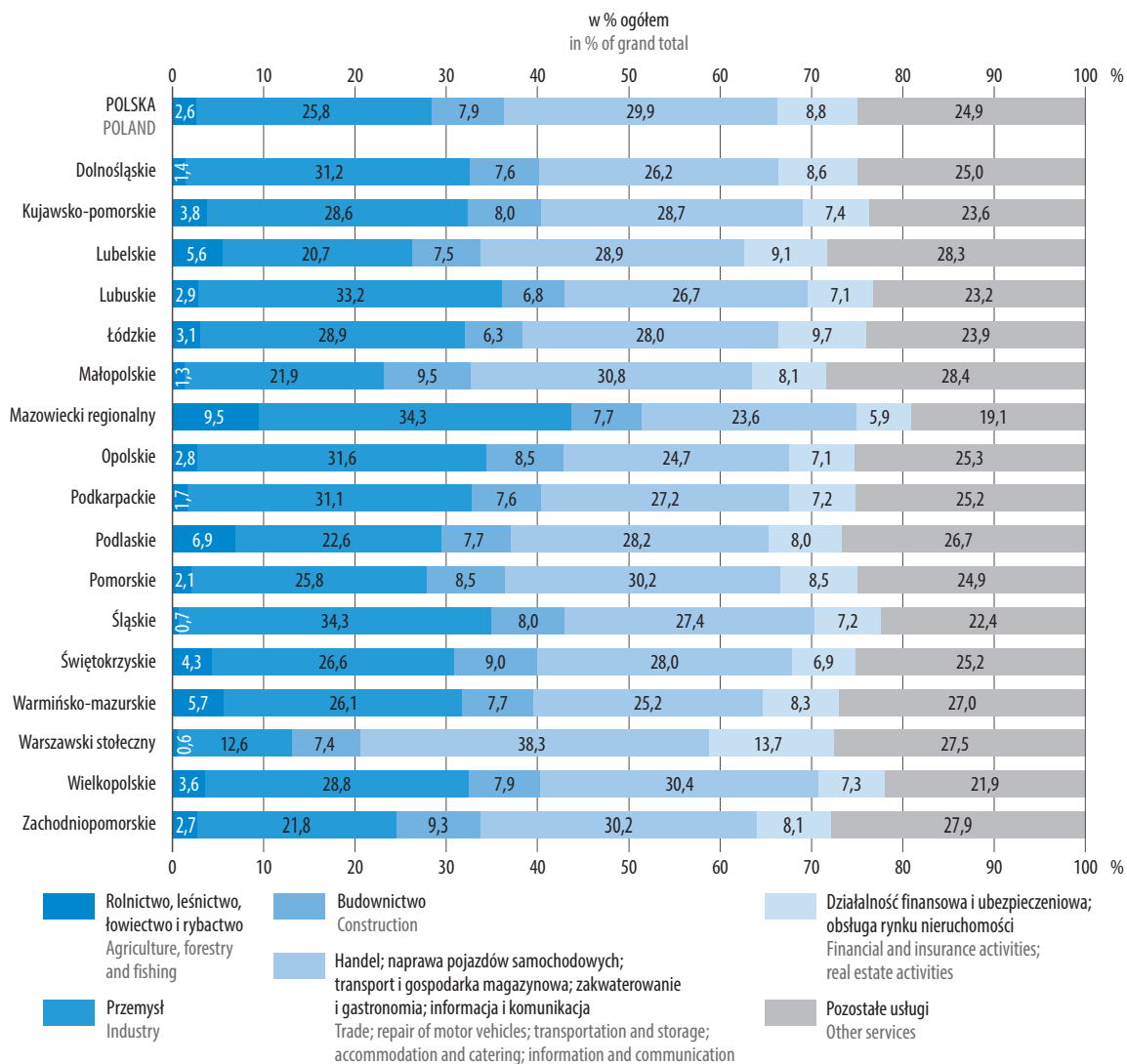
Wartość dodana brutto według rodzajów działalności

Gross value added by kind of activity

W 2018 roku we wszystkich regionach wystąpił wzrost udziału jednostek budowlanych w tworzeniu wartości dodanej brutto oraz spadek udziału rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w porównaniu z 2017 rokiem. Natomiast w odniesieniu do 2016 roku we wszystkich regionach odnotowano wzrost udziału budownictwa oraz udziału jednostek prowadzących działalność w usługach obejmujących handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację.

In 2018, in all regions an increase of share of construction entities in generation of gross value added was observed as well as a decrease of share of agriculture, forestry and fishing in comparison to 2017. Whereas compared to 2016, in all regions an increase of construction's share as well as of the share of entities conducting activity in trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication was noted.

Wykres 5. Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności i regionów w 2018 r. (ceny bieżące)
Graph 5. Structure of gross value added by kind of activity and regions in 2018 (current prices)

W 2018 roku 29,9% krajowej wartości dodanej brutto wypracowały podmioty prowadzące działalność w usługach, obejmujących **handel; naprawę pojazdów samochodowych; transport i gospodarkę magazynową; zakwaterowanie i gastronomię; informację i komunikację** – więcej o 0,4 p. proc. niż w 2017 roku oraz o 1,1 p. proc. w porównaniu z 2016 rokiem. W poszczególnych regionach udział tych jednostek w generowaniu wartości dodanej brutto w 2018 roku kształtował się na poziomie od 23,6% w regionie mazowieckim regionalnym do 38,3% w regionie warszawskim stołecznym (w 2016 roku od 23,2% do 37,5% w tych samych regionach). W 2018 roku wyższym odsetkiem handlu; napraw pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji niż przeciętna w kraju – oprócz regionu warszawskiego stołecznego – charakteryzowały się także regiony: małopolski, wielkopolski, zachodniopomorski i pomorski. Regiony o udziałach jednostek handlu; napraw pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji w tworzeniu wartości dodanej brutto przekraczających średnią krajową przedstawiono w poniższej tabeli:

In 2018, entities engaged in activities in the area of services covering **trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication** generated 29.9% of the national gross value added – by 0.4 pp more than in 2017 and by 1.1 pp more in comparison to 2016. In 2018, in the individual regions, the share of these entities in the generation of gross value added ranged between 23.6% in Mazowiecki regionalny region and 38.3% in Warszawski stołeczny region (in 2016 from 23.2% to 37.5% in the same regions). In 2018, the share of trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication higher than the national average, apart from Warszawski stołeczny region, was also noted in the following regions: Małopolskie, Wielkopolskie, Zachodniopomorskie and Pomorskie. The regions with the shares of entities engaged in trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication in the generation of gross value added exceeding the national average are presented as follows:

Tablica 4. Udział handlu; napraw pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji w tworzeniu wartości dodanej brutto

Table 4. Share of trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication in the generation of gross value added

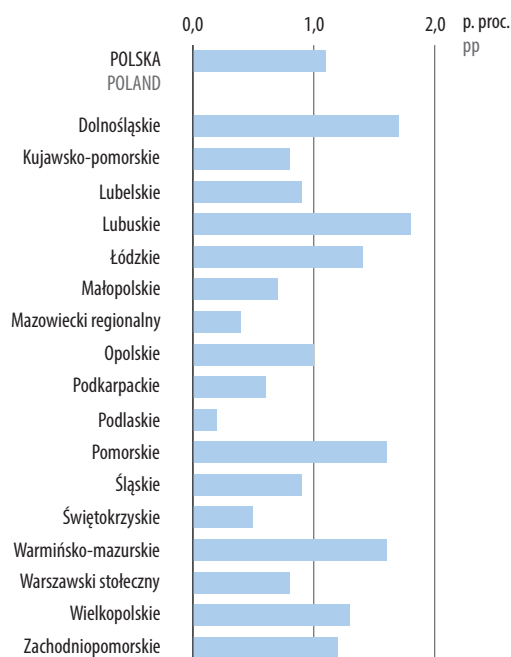
Regiony Regions	2016	2017		2018
		w %	in %	
POLSKA POLAND	28,8	29,5		29,9
Warszawski stołeczny	37,5	37,9		38,3
Małopolskie	30,1	30,3		30,8
Wielkopolskie	29,1	30,3		30,4
Zachodniopomorskie	29,0	29,8		30,2
Pomorskie	28,6	29,7		30,2

W przekroju regionów w porównaniu z 2017 rokiem w 13 regionach odnotowano wzrost udziału jednostek prowadzących działalność w handlu; naprawach pojazdów samochodowych; transporcie i gospodarce magazynowej; zakwaterowaniu i gastronomii; informacji i komunikacji – od 0,1 p. proc. w regionie wielkopolskim do 0,9 p. proc. w regionie warmińsko-mazurskim. Spadek udziału omawianych jednostek wystąpił w 2 regionach: podkarpackim i świętokrzyskim (odpowiednio o 0,1 i 0,2 p. proc.). Natomiast w regionach: kujawsko-pomorskim i opolskim ich udział nie zmienił się. W porównaniu z 2016 rokiem we wszystkich regionach wystąpił wzrost udziału omawianych jednostek – od 0,2 p. proc. w regionie podlaskim do 1,8 p. proc. w regionie lubuskim.

In the regions' breakdown, compared to 2017, an increase of share of entities engaged in trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication was noted in 13 regions – from 0.1 pp in Wielkopolskie region to 0.9 pp in Warmińsko-mazurskie region. A decrease of share of discussed entities was noted in 2 regions: Podkarpackie and Świętokrzyskie (by 0.1 pp and 0.2 pp respectively). Whereas in regions: Kujawsko-pomorskie and Opolskie their share did not change. Compared to 2016 an increase of share of discussed entities was recorded in all regions – from 0.2 pp in Podlaskie region to 1.8 pp in Lubuskie region.

Wykres 6. Zmiany udziału handlu; napraw pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.

Graph 6. Changes of share of trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication in generating regions' gross value added in 2018 in comparison with 2016

W 2018 roku jednostki prowadzące działalność w **przemysle** wytworzyły 25,8% krajowej wartości dodanej brutto. W porównaniu z 2017 rokiem odnotowano spadek udziału przemysłu w generowaniu wartości dodanej brutto o 0,3 p. proc., a w stosunku do 2016 roku o 1,4 p. proc. W przekroju regionów w 2018 roku zaobserwowano znaczne zróżnicowanie udziału przemysłu – od 12,6% w regionie warszawskim stołecznym do 34,3% w regionie mazowieckim regionalnym i śląskim (w 2016 roku od 13,3% w regionie warszawskim stołecznym do 35,4% w regionie mazowieckim regionalnym).

In 2018, entities engaged in **industry** generated 25.8% of the national gross value added. The share of industry in the generation of gross value added decreased by 0.3 pp in comparison with 2017 and by 1.4 pp in comparison with 2016. In the regions' breakdown, in 2018, a significant variation of the share of industry was observed – from 12.6% in Warszawski stołeczny region to 34.3% in Mazowiecki regionalny and Śląskie regions (in 2016 from 13.3% in Warszawski stołeczny region to 35.4% in Mazowiecki regionalny region).

W poniższej tabelicy zestawiono regiony, w których udział jednostek przemysłowych w tworzeniu wartości dodanej brutto przewyższał przeciętną w kraju:

The regions with the share of industrial entities in the generation of gross value added exceeding the national average are presented in the table below:

Tablica 5. Udział przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto

Table 5. Share of industry in the generation of gross value added

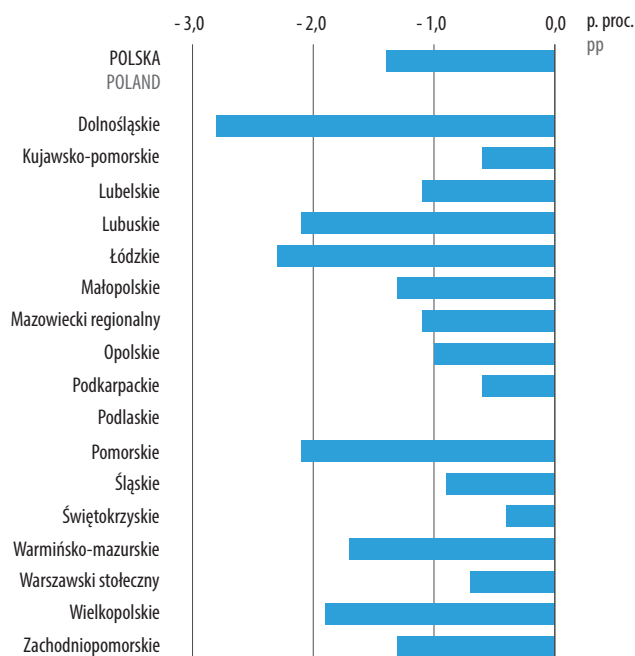
Regiony Regions	2016	2017	2018
	w % in %		
POLSKA POLAND	27,2	26,1	25,8
Mazowiecki regionalny	35,4	33,7	34,3
Śląskie	35,2	34,9	34,3
Lubuskie	35,3	33,6	33,2
Opolskie	32,6	31,2	31,6
Dolnośląskie	34,0	32,3	31,2
Podkarpackie	31,7	30,8	31,1
Łódzkie	31,2	29,7	28,9
Wielkopolskie	30,7	29,0	28,8
Kujawsko-pomorskie	29,2	27,8	28,6
Świętokrzyskie	27,0	25,9	26,6
Warmińsko-mazurskie	27,8	26,7	26,1

W porównaniu z 2017 rokiem w 11 regionach odnotowano spadek udziału jednostek przemysłowych – od 0,1 p. proc. w regionie warszawskim stołecznym do 1,1 p. proc. w regionie dolnośląskim. Wzrost udziału omawianych jednostek wystąpił w 6 regionach – od 0,3 p. proc. w regionie podkarpackim do 0,8 p. proc. w regionie kujawsko-pomorskim. W porównaniu z 2016 rokiem spadek udziału przemysłu odnotowano w 16 regionach – od 0,4 p. proc. w regionie świętokrzyskim do 2,8 p. proc. w regionie dolnośląskim. Natomiast w regionie podlaskim udział tych jednostek pozostał bez zmian.

In comparison with 2017, a decrease in the share of industry was recorded in 11 regions – from 0.1 pp in Warszawski stołeczny region to 1.1 pp in Dolnośląskie region. An increase of discussed entities' share was noted in 6 regions – from 0.3 pp in Podkarpackie region to 0.8 pp in Kujawsko-pomorskie region. In comparison with 2016, a decrease of the share of industry was noted in 16 regions – from 0.4 pp in Świętokrzyskie region to 2.8 pp in Dolnośląskie region. Whereas in Podlaskie region the share of these entities remained the same.

Wykres 7. Zmiany udziału przemysłu w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.

Graph 7. Changes of share of industry in generating regions' gross value added in 2018 in comparison with 2016

W 2018 roku jednostki prowadzące działalność w zakresie **pozostałych usług** (w tym administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne) wypracowały 24,9% krajowej wartości dodanej brutto (podobnie jak w 2016 roku) oraz mniej o 0,1 p. proc. niż w 2017 roku. Największy udział pozostałych usług w 2018 roku charakteryzował region małopolski – 28,4%, a najmniejszy region mazowiecki regionalny – 19,1% (w 2016 roku od 28,3% w regionie lubelskim do 19,4% w regionie mazowieckim regionalnym).

In 2018, entities engaged in **other services** (including public administration and defence; compulsory social security) generated 24.9% of the national gross value added (similarly as in 2016) and less by 0.1 pp in comparison with 2017. In 2018, Małopolskie region was characterized by the highest share of other services – 28.4%, while Mazowiecki regionalny region was marked by the smallest share – 19.1% (in 2016 from 28.3% in Lubelskie region to 19.4% in Mazowiecki regionalny region).

Poniższa tablica przedstawia regiony, w których udział pozostałych usług w tworzeniu wartości dodanej brutto przekraczał średnią krajową:

The regions with the share of other services in the generation of gross value added exceeding the national average are presented in the table below:

Tablica 6. Udział pozostałych usług w tworzeniu wartości dodanej brutto

Table 6. Share of other services in the generation of gross value added

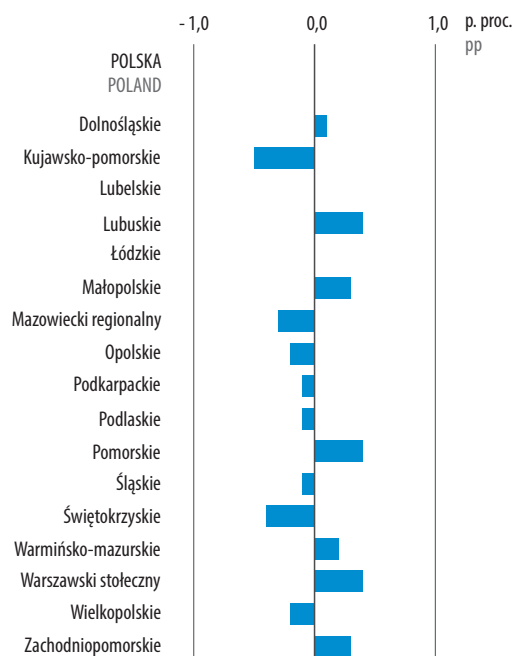
Regiony Regions	2016	2017	2018
	w % in %		
POLSKA POLAND	24,9	25,0	24,9
Małopolskie	28,1	28,8	28,4
Lubelskie	28,3	28,0	28,3
Zachodniopomorskie	27,6	27,6	27,9
Warszawski stołeczny	27,1	27,4	27,5
Warmińsko-mazurskie	26,8	27,0	27,0
Podlaskie	26,8	26,3	26,7
Opolskie	25,5	25,5	25,3
Świętokrzyskie	25,6	25,5	25,2
Podkarpackie	25,3	25,4	25,2
Dolnośląskie	24,9	25,2	25,0

W przekroju regionów w porównaniu z 2017 rokiem w 9 regionach odnotowano spadek udziału jednostek prowadzących działalność w zakresie pozostałych usług – od 0,1 p. proc. w regionach: lubuskim, łódzkim i śląskim do 0,4 p. proc. w regionie małopolskim. W 4 regionach wystąpił wzrost udziału omawianych jednostek – od 0,1 p. proc. w regionie warszawskim stołecznym do 0,4 p. proc. w regionie podlaskim. Natomiast w pozostałych 4 regionach: mazowieckim regionalnym, pomorskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim udział tych jednostek pozostał bez zmian. W porównaniu z 2016 rokiem w 8 regionach odnotowano spadek udziału jednostek prowadzących działalność w zakresie pozostałych usług – od 0,1 p. proc. w regionach: podkarpackim, podlaskim i śląskim do 0,5 p. proc. w regionie kujawsko-pomorskim. Wzrost udziału tych jednostek wystąpił w 7 regionach – od 0,1 p. proc. w regionie dolnośląskim do 0,4 p. proc. w regionach: lubuskim, pomorskim i warszawskim stołecznym. Natomiast w 2 regionach: lubelskim i łódzkim ich udział nie zmienił się.

In the regions' breakdown, in comparison with 2017, a decrease in the share of entities conducting activity in the field of other services was noted in 9 regions – from 0.1 pp in the following regions: Lubuskie, Łódzkie and Śląskie to 0.4 pp in Małopolskie region. In 4 regions an increase of share of discussed entities was noted – from 0.1 pp in Warszawski stołeczny region to 0.4 pp in Podlaskie region. Whereas in the remaining 4 regions: Mazowiecki regionalny, Pomorskie, Warmińsko-mazurskie and Wielkopolskie the share of these entities did not change. In comparison with 2016, in 8 regions a decrease of share of entities conducting activity in other services was noted – from 0.1 pp in the following regions: Podkarpackie, Podlaskie and Śląskie to 0.5 pp in Kujawsko-pomorskie region. An increase of these entities' share was recorded in 7 regions – from 0.1 pp in Dolnośląskie region to 0.4 pp in the following regions: Lubuskie, Pomorskie and Warszawski stołeczny. Whereas in 2 regions: Lubelskie and Łódzkie their share did not change.

Wykres 8. Zmiany udziału pozostałych usług w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.

Graph 8. Changes of share of other services in generating regions' gross value added in 2018 in comparison with 2016

Jednostki prowadzące **działalność finansową i ubezpieczeniową; obsługę rynku nieruchomości** w 2018 roku wypracowały 8,8% krajowej wartości dodanej brutto – mniej o 0,2 p. proc. niż w 2017 roku oraz o 0,3 p. proc. w porównaniu z 2016 rokiem. W poszczególnych regionach udział jednostek prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową; obsługę rynku nieruchomości w tworzeniu wartości dodanej brutto w 2018 roku kształtował się na poziomie od 5,9% w regionie mazowieckim regionalnym do 13,7% w regionie warszawskim stołecznym (w 2016 roku od 6,4% do 14,7% w tych samych regionach). W 2018 roku udział omawianych jednostek w tworzeniu wartości dodanej brutto przekraczający średnią krajową odnotowano w trzech regionach: warszawskim stołecznym, łódzkim i lubelskim.

W porównaniu z 2017 rokiem w 11 regionach wystąpił spadek udziału jednostek prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową; obsługę rynku nieruchomości – od 0,1 p. proc. w regionach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, podlaskim i zachodniopomorskim do 0,8 p. proc. w regionie warszawskim stołecznym. Wzrost udziału tych jednostek wystąpił w 3 regionach – od 0,1 p. proc. w regionie małopolskim do 0,7 p. proc. w regionie łódzkim. Natomiast w pozostałych 3 regionach: dolnośląskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim ich udział nie zmienił się. W porównaniu z 2016 rokiem w 15 re-

In 2018, entities engaged in **financial and insurance activities; real estate activities** generated 8.8% of the national gross value added – by 0.2 pp less than in 2017 and by 0.3 pp less in comparison with 2016. In the individual regions, the share of entities acting in the field of financial and insurance activities; real estate activities in the generation of gross value added in 2018 ranged between 5.9% in Mazowiecki regionalny region and 13.7% in Warszawski stołeczny region (in 2016 from 6.4% to 14.7% in the same regions). In 2018, the share of discussed entities in the generation of gross value added exceeding national average was noted in three regions: Warszawski stołeczny, Łódzkie and Lubelskie.

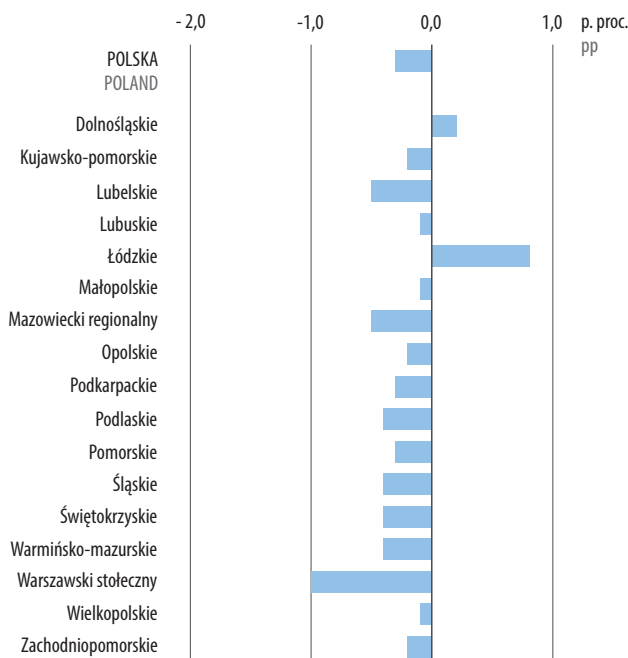
In comparison to 2017, a decrease in the share of financial and insurance activities; real estate activities entities was observed in 11 regions – from 0.1 pp in the following regions: Kujawsko-pomorskie, Lubelskie, Lubuskie, Podlaskie and Zachodniopomorskie to 0.8 pp in Warszawski stołeczny region. An increase of these entities' share was noted in 3 regions – from 0.1 pp in Małopolskie region to 0.7 pp in Łódzkie region. Whereas in the remaining 3 regions: Dolnośląskie, Warmińsko-mazurskie and Wielkopolskie their share did not change. Compared to 2016, in 15 regions a decrease of share of discussed entities was noted – from

gionach wystąpił spadek udziału omawianych jednostek – od 0,1 p. proc. w regionach: lubuskim, małopolskim i wielkopolskim do 1,0 p. proc. w regionie warszawskim stołecznym. Wzrost udziału tych jednostek wystąpił w 2 regionach: dolnośląskim i łódzkim (odpowiednio o 0,2 i 0,8 p. proc.).

0.1 pp in Lubuskie, Małopolskie, and Wielkopolskie regions to 1.0 pp in Warszawski stołeczny region. An increase of these entities' share was recorded in 2 regions: Dolnośląskie and Łódzkie (by 0.2 and 0.8 pp respectively).

Wykres 9. Zmiany udziału działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsługi rynku nieruchomości w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.

Graph 9. Changes of share of financial and insurance activities; real estate activities in generating regions' gross value added in 2018 in comparison with 2016

Jednostki prowadzące działalność w **budownictwie** w 2018 roku wytworzyły 7,9% krajowej wartości dodanej brutto – więcej o 0,6 p. proc. niż w 2017 roku oraz o 0,7 p. proc. w porównaniu z 2016 rokiem. W przekroju regionów w 2018 roku udział jednostek budowlanych w generowaniu wartości dodanej brutto kształtował się na poziomie od 6,3% w regionie łódzkim do 9,5% w regionie małopolskim (w 2016 roku od 6,0% do 8,9% w tych samych regionach).

In 2018, entities active in **construction** generated 7.9% of the national gross value added – by 0.6 pp more than in 2017 and by 0.7 pp more in comparison with 2016. In the regions' breakdown in 2018, the share of units engaged in construction in the generation of gross value added ranged from 6.3% in Łódzkie region to 9.5% in Małopolskie region (in 2016 from 6.0% to 8.9% in the same regions).

Regiony o udziałach jednostek budowlanych w tworzeniu wartości dodanej brutto przekraczających średnią krajową zestawiono w poniższej tablicy:

The regions with the shares of construction in the generation of gross value added exceeding the national average are presented as follows:

Tablica 7. Udział budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto

Table 7. Share of construction in the generation of gross value added

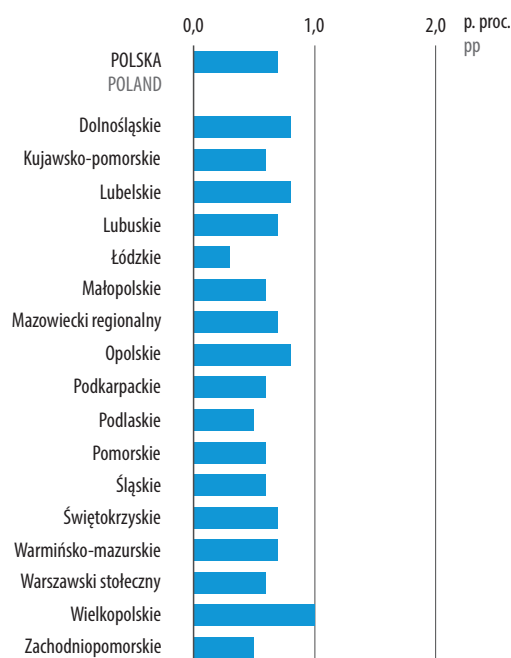
Regiony Regions	2016	2017	2018
	w % in %		
POLSKA POLAND	7,2	7,3	7,9
Małopolskie	8,9	8,8	9,5
Zachodniopomorskie	8,8	8,7	9,3
Świętokrzyskie	8,3	8,2	9,0
Pomorskie	7,9	8,1	8,5
Opolskie	7,7	7,8	8,5
Śląskie	7,4	7,4	8,0
Kujawsko-pomorskie	7,4	7,4	8,0

W porównaniu z 2017 rokiem we wszystkich regionach odnotowano wzrost udziału budownictwa – od 0,4 p. proc. w regionach: łódzkim i pomorskim do 0,9 p. proc. w regionie wielkopolskim. W porównaniu z 2016 rokiem również wystąpił wzrost udziału jednostek budowlanych we wszystkich regionach – od 0,3 p. proc. w regionie łódzkim do 1,0 p. proc. w regionie wielkopolskim.

In comparison to 2017, in all regions an increase of construction share was recorded – from 0.4 pp in regions: Łódzkie and Pomorskie to 0.9 pp in Wielkopolskie region. In comparison to 2016 also an increase of construction entities' share was noted in all regions – from 0.3 pp in Łódzkie region to 1.0 pp in Wielkopolskie region.

Wykres 10. Zmiany udziału budownictwa w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.

Graph 10. Changes of share of construction in generating regions' gross value added in 2018 in comparison with 2016

Udział **rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa** w generowaniu krajowej wartości dodanej brutto w 2018 roku wyniósł 2,6% – mniej o 0,6 p. proc. niż w 2017 roku oraz o 0,2 p. proc. w porównaniu z 2016 rokiem. W poszczególnych regionach udziały jednostek prowadzących działalność w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie były w 2018 roku znacznie zróżnicowane – od 0,6% w regionie warszawskim stołecznym do 9,5% w regionie mazowieckim regionalnym (w 2016 roku od 0,6% do 8,7% w tych samych regionach).

W poniższej tablicy zestawiono regiony, w których udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto przewyższał średnią krajową:

In 2018, the share of **agriculture, forestry and fishing** in the generation of the national gross value added amounted to 2.6% – by 0.6 pp less than in 2017 and by 0.2 pp less as compared to 2016. In 2018, in the individual regions, the shares of entities conducting activity in the range of agriculture, forestry and fishing were significantly differentiated – from 0.6% in Warszawski stołeczny region to 9.5% in Mazowiecki regionalny region (in 2016 from 0.6% to 8.7% in the same regions).

The regions with the share of agriculture, forestry and fishing in the generation of gross value added exceeding the national average are presented in the table below:

Tablica 8. Udział rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto

Table 8. Share of agriculture, forestry and fishing in the generation of gross value added

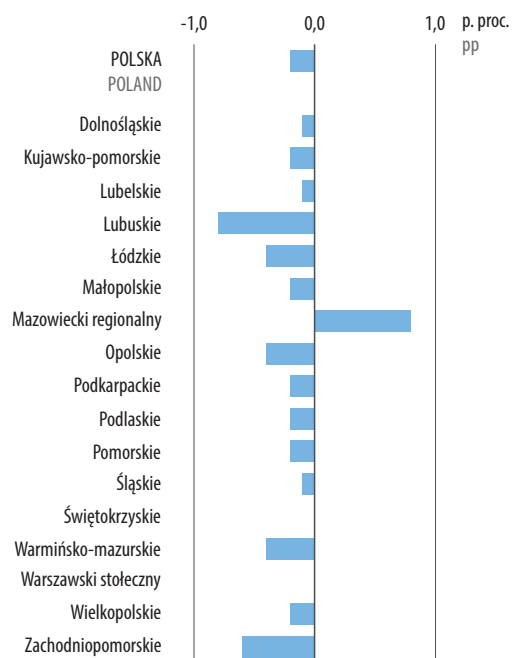
Regiony Regions	2016	2017	2018
	w % in %		
POLSKA POLAND	2,8	3,2	2,6
Mazowiecki regionalny	8,7	10,8	9,5
Podlaskie	7,1	8,4	6,9
Warmińsko-mazurskie	6,1	6,8	5,7
Lubelskie	5,7	6,7	5,6
Świętokrzyskie	4,3	5,0	4,3
Kujawsko-pomorskie	4,0	4,7	3,8
Wielkopolskie	3,8	4,5	3,6
Łódzkie	3,5	4,0	3,1
Lubuskie	3,7	3,7	2,9
Opolskie	3,2	3,5	2,8
Zachodniopomorskie	3,3	3,2	2,7

W porównaniu z 2017 rokiem we wszystkich regionach wystąpił spadek udziału jednostek prowadzących działalność w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – od 0,1 p. proc. w regionie warszawskim stołecznym do 1,5 p. proc. w regionie podlaskim. W porównaniu z 2016 rokiem spadek udziału rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa wystąpił w 14 regionach – od 0,1 p. proc. w regionach: dolnośląskim, lubelskim i śląskim do 0,8 p. proc. w regionie lubuskim. Wzrost udziału omawianych jednostek wystąpił w regionie mazowieckim regionalnym o 0,8 p. proc. Natomiast w 2 regionach: świętokrzyskim i warszawskim stołecznym udział tych jednostek pozostał bez zmian.

In comparison with 2017, a decrease of the share of entities conducting activity in the field of agriculture, forestry and fishing was recorded in all regions – from 0.1 pp in Warszawski stołeczny region to 1.5 pp in Podlaskie region. In comparison with 2016, a decrease of share of agriculture, forestry and fishing was observed in 14 regions – from 0.1 pp in Dolnośląskie, Lubelskie and Śląskie regions to 0.8 pp in Lubuskie region. An increase of the share of the discussed entities was noted in Mazowiecki regionalny region – by 0.8 pp. Whereas in 2 regions: Świętokrzyskie and Warszawski stołeczny share of these entities did not change.

Wykres 11. Zmiany udziału rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w tworzeniu wartości dodanej brutto regionów w 2018 r. w porównaniu z 2016 r.

Graph 11. Changes of share of agriculture, forestry and fishing in generating regions' gross value added in 2018 in comparison with 2016

Dochody gospodarstw domowych

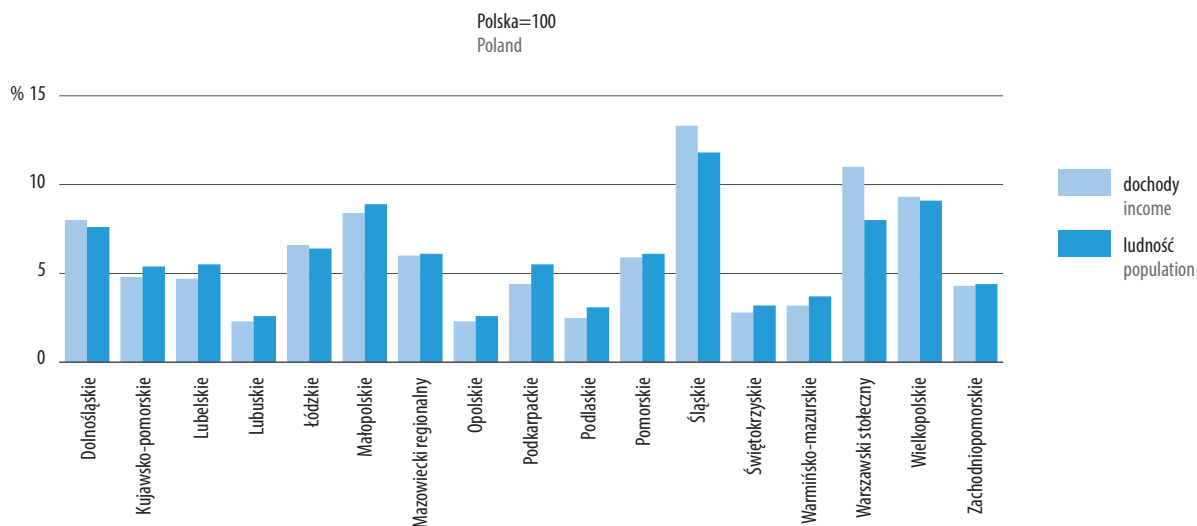
Income of households

Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w 2018 roku wyniosły 1245199 mln zł i były wyższe w porównaniu z 2017 rokiem o 4,8% oraz w odniesieniu do 2016 roku o 10,4%. Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w 2018 roku wzrosły o 3,1% w porównaniu z 2017 rokiem (w 2017 roku o 3,2% w porównaniu z 2016 rokiem). W przekroju regionów realny wzrost dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w porównaniu z 2017 rokiem odnotowano we wszystkich regionach – od 0,7% w regionie wielkopolskim do 5,8% w regionie śląskim (w 2017 roku w porównaniu z 2016 rokiem – od 2,1% w regionie opolskim do 4,2% w regionie mazowieckim regionalnym).

Gross nominal disposable income in the households sector in 2018 amounted to 1245199 million PLN and went up by 4.8% in comparison with 2017 and by 10.4% compared to 2016. Gross real disposable income in the households sector in 2018 increased by 3.1% in comparison with 2017 (in 2017 by 3.2% compared to 2016). In the regions' breakdown a real growth of gross disposable income in the households sector in comparison to 2017 was noted in all regions – from 0.7% in Wielkopolskie region to 5.8% in Śląskie region (in 2017 compared to 2016 – from 2.1% in Opolskie region to 4.2% in Mazowiecki regionalny region).

Wykres 12. Porównanie nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych oraz ludności w przekroju regionów w 2018 r.

Graph 12. Comparison between gross nominal disposable income in the households sector and population in regions' breakdown in 2018

W latach 2016–2018 największe udziały w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych miały regiony: śląski i warszawski stołeczny – w 2018 roku odpowiednio 13,3% i 11,0% (w 2016 roku – 13,2% i 11,0%, w 2017 roku – 13,0% i 10,9%). Łącznie ich udział w 2018 roku wyniósł 24,3% dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w kraju (w 2016 roku – 24,2%, w 2017 roku – 23,9%). W grupie regionów o największych udziałach w kraju pod względem wielkości dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych były także regiony: wielkopolski, małopolski

In the years 2016–2018, Śląskie and Warszawski stołeczny regions had the largest shares in the gross disposable income of households – in 2018 – 13.3% and 11.0% respectively (in 2016 – 13.2% and 11.0%, in 2017 – 13.0% and 10.9%). In 2018, their share jointly amounted to 24.3% of the national value of gross disposable income of households (in 2016 – 24.2%, in 2017 – 23.9%). In the group of regions with the largest shares as regards scale of gross disposable income of households, there were also the following regions: Wielkopolskie, Małopolskie and Dolnośląskie. Jointly, above-mentioned

i dolnośląski. W 2018 roku wymienione pięć regionów uzyskało razem – 50,0% krajowej wielkości dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (w 2016 roku – 49,9%, w 2017 roku – 49,6%), skupiając na swoim terenie 45,3% ludności kraju (w 2016 roku – 45,1%, a w 2017 roku – 45,2%).

W omawianym okresie stała była również grupa regionów o najniższych udziałach (poniżej 4%) w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w kraju – były to regiony: lubuski, opolski, podlaski, świętokrzyski i warmińsko-mazurski. Ich łączny udział w 2018 roku wyniósł 13,1% krajowej wielkości dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (w 2016 roku – 13,5%, w 2017 roku – 13,4%). Na terenie tych regionów w 2018 roku mieszkało 15,2% ludności kraju (w 2016 roku – podobnie jak 2017 roku – 15,3%).

Podstawowym elementem kształtującym dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych są dochody pierwotne brutto. Ich udział w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (łącznie z podatkami od dochodów i majątku oraz składkami na ubezpieczenia społeczne) w kraju w 2018 roku wyniósł 80,3% (w 2016 roku – 79,9%, a w 2017 roku – 80,1%). W poszczególnych regionach w 2018 roku udziały te kształtowały się na poziomie od 76,1% w regionie śląskim do 85,1% w regionie warszawskim stołecznym (w 2016 roku – od 76,4% do 84,9%, a w 2017 roku – od 76,7% do 85,2% w tych samych regionach). Udziały powyżej przeciętnej odnotowano – oprócz regionu warszawskiego stołecznego – także w regionach: dolnośląskim, mazowieckim regionalnym, pomorskim i wielkopolskim (odpowiednio 80,6%, 82,2%, 81,2% i 82,0%).

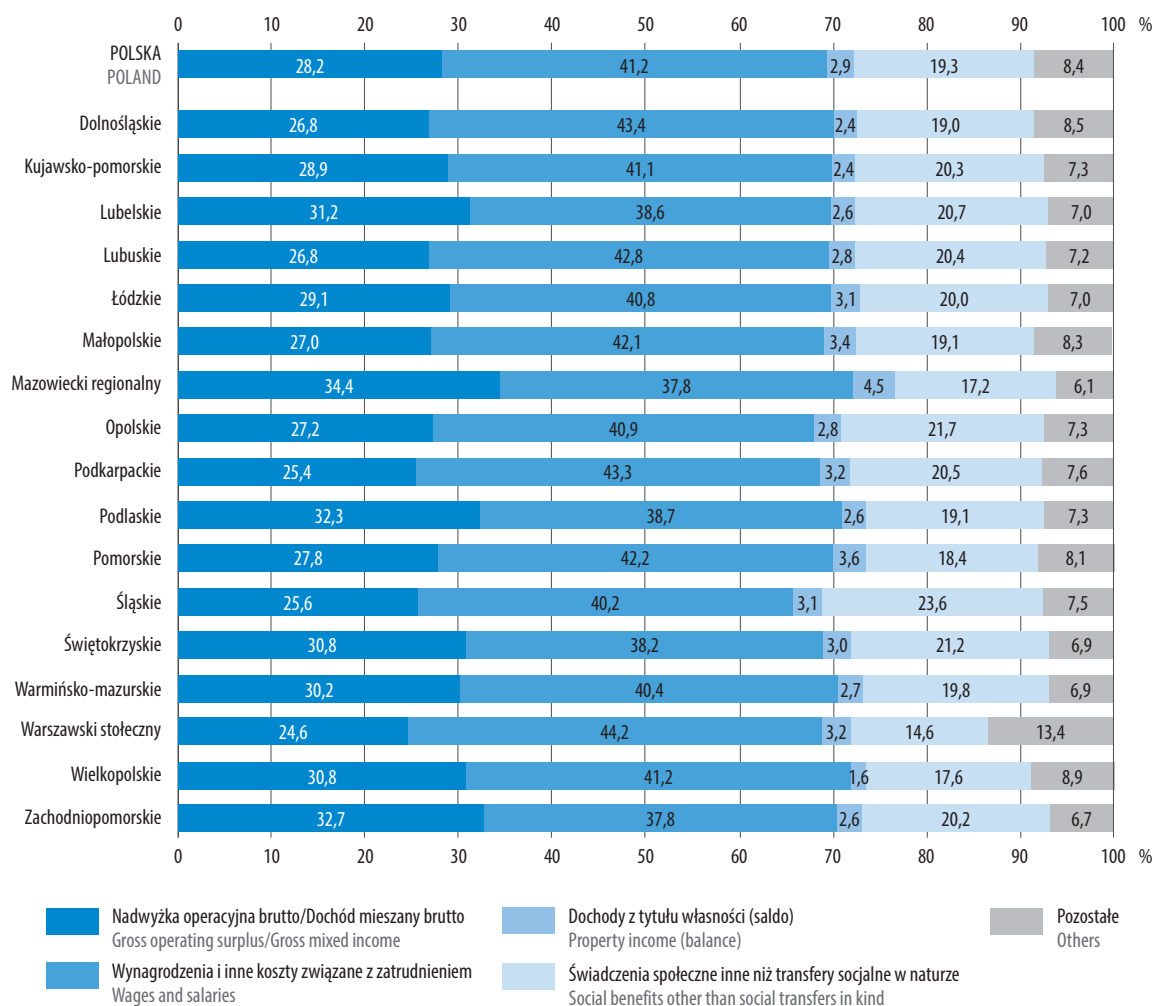
five regions in 2018 achieved 50.0% of the national value of gross disposable income of households (in 2016 – 49.9% and in 2017 – 49.6%), concentrating 45.3% of the country's population within their territories (in 2016 – 45.1%, in 2017 – 45.2%).

In the period under discussion, the group of regions with the smallest shares in the national value of gross disposable income of households (below 4%) was also constant – there were the following regions: Lubuskie, Opolskie, Podlaskie, Świętokrzyskie and Warmińsko-Mazurskie. Their total share in 2018 amounted to 13.1% of the national value of gross disposable income of households (in 2016 – 13.5%, in 2017 – 13.4%). In 2018, 15.2% of the country's population lived on the territory of above-mentioned regions (in 2016 – similarly as in 2017 – 15.3%).

Gross primary income is a main component creating gross disposable income of households. Their share in gross disposable income of households (jointly with current taxes on income, wealth, etc. as well as social contributions) in 2018 amounted to 80.3% at the national level (in 2016 – 79.9% and in 2017 – 80.1%). The shares in the individual regions in 2018 varied between 76.1% in Śląskie region to 85.1% in the Warszawski stołeczny region (in 2016 – from 76.4% to 84.9% and in 2017 – from 76.7% to 85.2% in the same regions). Apart from Warszawski stołeczny region, the shares above the national average were also recorded in the following regions: Dolnośląskie, Mazowiecki regionalny, Pomorskie and Wielkopolskie (80.6%, 82.2%, 81.2% and 82.0% respectively).

Wykres 13. Struktura nominalnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych według regionów w 2018 r.

Graph 13. Structure of gross nominal disposable income in the households sector by regions in 2018

Relacja wynagrodzeń i innych dochodów związanych z pracą najemną (łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne płaconymi przez pracowników) do dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (łącznie z podatkami od dochodów i majątku oraz składkami na ubezpieczenia społeczne) w 2018 roku w kraju wyniosła 41,2% (w 2016 roku – 39,7%, a w 2017 roku – 40,1%). W przekroju regionów relacja ta kształtowała się na poziomie od 37,8% w regionach: mazowieckim regionalnym i zachodniopomorskim do 44,2% w regionie warszawskim stołecznym (w 2016 roku – od 36,0% w regionie zachodniopomorskim do 43,3% w regionie warszawskim stołecznym, a w 2017 roku – od 36,6% w regionie mazowieckim regionalnym do 43,3% w regionie warszawskim stołecznym).

In 2018, relation of wages and salaries as well as other income connected with hired work (jointly with employees' social contributions) to gross disposable income of households (jointly with current taxes on income, wealth, etc. as well as social contributions) amounted to 41.2% at the national level (in 2016 – 39.7%, in 2017 – 40.1%). In the regional breakdown, this relation ranged from 37.8% in Mazowiecki regionalny and Zachodniopomorskie regions to 44.2% in Warszawski stołeczny region (in 2016 – from 36.0% in Zachodniopomorskie region to 43.3% in Warszawski stołeczny region and in 2017 – from 36.6% in Mazowiecki regionalny to 43.3% in Warszawski stołeczny region).

Znaczącym składnikiem dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych są świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych oraz świadczenia z pomocy społecznej). Udział świadczeń społecznych w dochodach do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (łącznie z podatkami od dochodów i majątku oraz składkami na ubezpieczenia społeczne) w 2018 roku w kraju wyniósł 19,3% (w 2016 roku – podobnie jak w 2017 roku – 19,4%). W poszczególnych regionach udział ten wyniósł od 14,6% w regionie warszawskim stołecznym do 23,6% w regionie śląskim (w 2016 roku – od 14,7% do 23,1%, a w 2017 roku – od 14,5% do 23,0%, w tych samych regionach).

Relacja podatków od dochodów i majątku do dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych (obliczanych łącznie z tymi podatkami oraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne) – przedstawiająca obciążenia dochodów gospodarstw domowych na rzecz sektora instytucji rządowych i samorządowych – wyniosła w 2018 roku w kraju 6,8% (w 2016 roku – 6,2%, w 2017 roku – 6,4%). W przekroju regionów zróżnicowanie obciążeń dochodów gospodarstw domowych kształtowało się od 5,2% w regionach: lubelskim i świętokrzyskim do 10,1% w regionie warszawskim stołecznym (w 2016 roku – od 4,6% w regionie lubelskim do 9,2% w regionie warszawskim stołecznym, a w 2017 roku – od 4,8% do 9,6% w tych samych regionach co w roku 2016).

Nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w 2018 roku w kraju wyniosły 32416 zł – w porównaniu z 2017 rokiem wzrosły o 4,8%, a z 2016 rokiem o 10,4%. W ujęciu realnym dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w 2018 roku były wyższe w porównaniu z 2017 rokiem o 3,2% (w 2017 roku o 3,3% wyższe niż w 2016 roku). W porównaniu z 2017 rokiem we wszystkich regionach realne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca były wyższe – od 0,5% w regionie wielkopolskim do 6,1% w regionie śląskim. W 2017 roku w porównaniu z 2016 rokiem wzrost realnych dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca odnotowano również we wszystkich regionach – od 2,3% w regionach: opolskim i warszawskim stołecznym do 4,4% w regionie mazowieckim regionalnym.

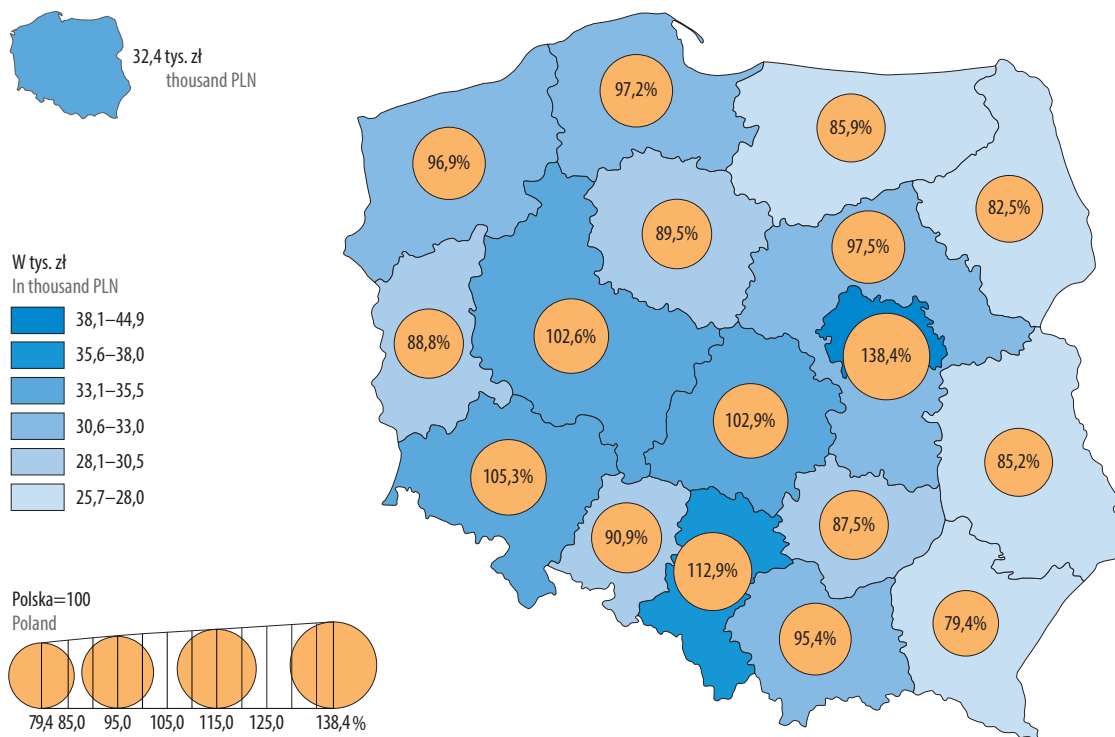
Social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits and social assistance benefits) are significant element of gross disposable income of households. The share of social benefits in gross disposable income of households (jointly with current taxes on income, wealth, etc. as well as social contributions) in 2018 amounted to 19.3% at the national level (in 2016 – similarly as in 2017 – 19.4%). In the individual regions this share varied from 14.6% in Warszawski stołeczny region to 23.6% in Śląskie region (in 2016 – from 14.7% to 23.1% and in 2017 – from 14.5% to 23.0% in the same regions).

The relation between current taxes on income, wealth, etc. and gross disposable income of households (calculated jointly with these taxes as well as social contributions) – illustrating encumbrances of households' income in favour of general government sector – in 2018 amounted to 6.8% at the national level (in 2016 – 6.2%, in 2017 – 6.4%). In the regions' breakdown the differentiation of encumbrances of households' income varied from 5.2% in Lubelskie and Świętokrzyskie regions to 10.1% in Warszawski stołeczny region (in 2016 – from 4.6% in Lubelskie region to 9.2% in Warszawski stołeczny region and in 2017 – from 4.8% to 9.6% in the same regions as in 2016).

In 2018, **gross nominal disposable income of households per capita** in Poland amounted to 32416 PLN – in comparison with 2017 went up by 4.8%, and in comparison with 2016 went up by 10.4%. In real terms gross disposable income of households per capita in 2018 increased by 3.2% compared to 2017 (in 2017 by 3.3% higher than in 2016). In comparison with 2017, in all regions real gross disposable income of households per capita were higher – from 0.5% in Wielkopolskie region to 6.1% in Śląskie region. In 2017, compared to 2016, growth of real disposable income of households per capita was also observed in all regions – from 2.3% in the following regions: Opolskie and Warszawski stołeczny to 4.4% in Mazowiecki regionalny region.

Mapa 4. Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (w tys. zł, Polska=100)

Map 4. Gross nominal disposable income in the households sector per capita by regions in 2018 (in thousand PLN, Poland=100)

W latach 2016–2018 poziom nominalnych dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w poszczególnych regionach był znacznie zróżnicowany. Najwyższe dochody do dyspozycji brutto na 1 mieszkańca osiągnęli członkowie gospodarstw domowych w regionie warszawskim stołecznym – w 2018 roku wyniosły one 44862 zł i stanowiły 138,4% przeciętnych dochodów mieszkańca kraju (w 2016 roku – 140,8%, a w 2017 roku – 139,2%). W 2018 roku poziom dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca powyżej średniej krajowej, oprócz regionu warszawskiego stołecznego, uzyskali również mieszkańcy regionów: śląskiego – 112,9% (w 2016 roku – 110,8%, a w 2017 roku – 110,1%), dolnośląskiego – 105,3% (w 2016 roku – 104,5%, a w 2017 roku – 104,3%), łódzkiego – 102,9% (w 2016 roku – 102,0%, a w 2017 roku – 102,4%) oraz wielkopolskiego – 102,6% (w 2016 roku – 104,8%, a w 2017 roku – 105,2%).

In the years 2016–2018, the level of gross nominal disposable income of households per capita in the individual regions was highly varied. The highest level of gross disposable income per capita was obtained by households' members of Warszawski stołeczny region – in 2018, it amounted to 44862 PLN and represented 138.4% of the national average income per capita (in 2016 – 140.8% and in 2017 – 139.2%). In 2018, apart from Warszawski stołeczny region, the level of gross disposable income of households per capita above the national average was also achieved by inhabitants of the following regions: Śląskie – 112.9% (in 2016 – 110.8% and in 2017 – 110.1%), Dolnośląskie – 105.3% (104.5% in 2016 and in 2017 – 104.3%), Łódzkie – 102.9% (in 2016 – 102.0% and in 2017 – 102.4%) and Wielkopolskie – 102.6% (in 2016 – 104.8% and in 2017 – 105.2%).

Najniższy poziom nominalnych dochodów do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca w latach 2016–2018 odnotowano w regionie podkarpackim – w 2018 roku 25728 zł, stanowiący 79,4% średniej krajowej (w 2016 roku – 79,3%, a w 2017 roku – 79,6%). Oprócz regionu podkarpackiego, niski poziom tego miernika – poniżej 85% średniej krajowej – odnotowano również w regionie podlaskim – 82,5% (w 2016 roku – 84,1%, a w 2017 roku – 84,0%).

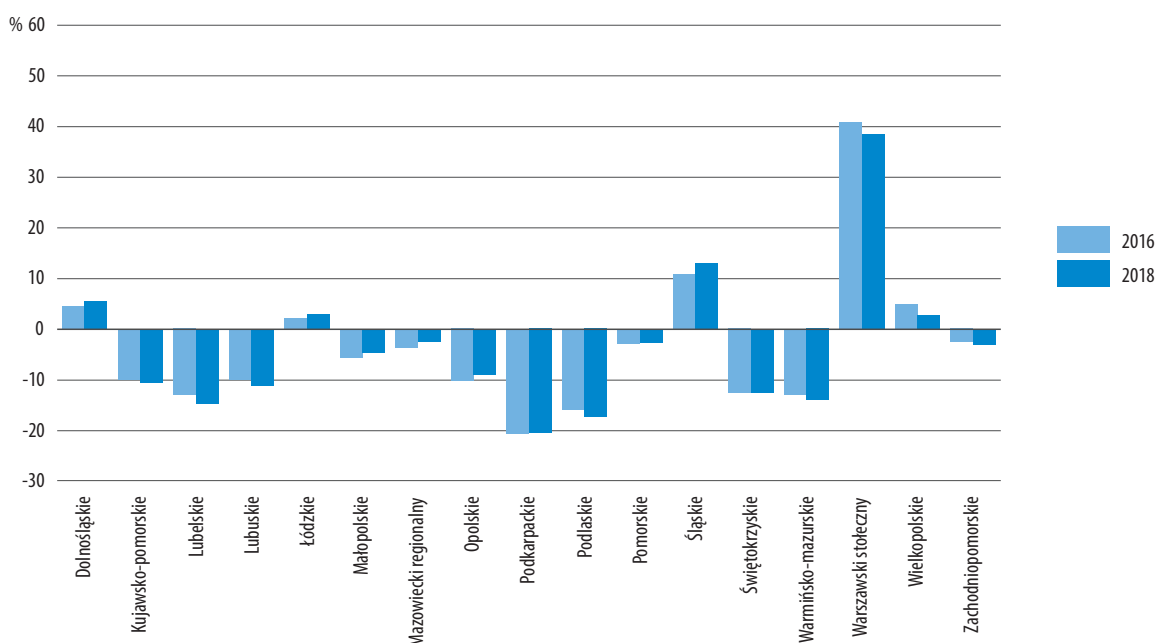
W pozostałych 10 regionach nominalne dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych na 1 mieszkańca kształtowały się w 2018 roku na poziomie od 85,2% średniej krajowej w regionie lubelskim do 97,5% średniej krajowej w regionie mazowieckim regionalnym (w 2016 roku od 86,9% w regionie lubelskim do 97,4% w regionie zachodniopomorskim, a w 2017 roku od 86,9% do 97,7% w tych samych regionach co w roku 2018).

In the years 2016–2018, the lowest level of gross nominal disposable income of households per capita was noted in Podkarpackie region – in 2018 – 25728 PLN, constituting 79.4% of the national average (in 2016 – 79.3% and in 2017 – 79.6%). Apart from Podkarpackie region, the low level of the indicator – below 85% of the national average – was also recorded in Podlaskie region – 82.5% (in 2016 – 84.1% and in 2017 – 84.0%).

In 2018, gross nominal disposable income of households per capita in the 10 remaining regions ranged from 85.2% of the national average in Lubelskie region to 97.5% of the national average in Mazowiecki regionalny region (in 2016 from 86.9% in Lubelskie region to 97.4% in Zachodniopomorskie region and in 2017 from 86.9% to 97.7% in the same regions as in 2018).

Wykres 14. Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według regionów – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Graph 14. Gross nominal disposable income in the households sector per capita by regions – relative deviations from the national average value

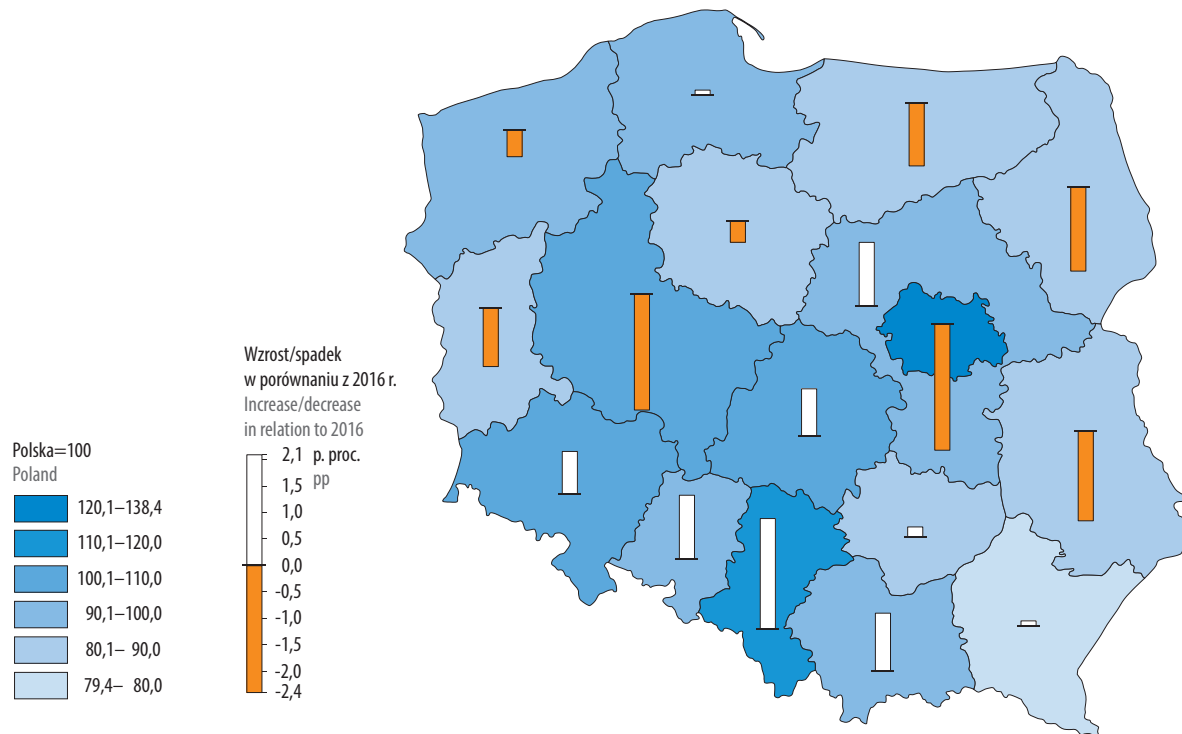

Przeciętne dochody do dyspozycji brutto na 1 mieszkańca regionu podkarpackiego w 2018 roku stanowiły 57,3% dochodów mieszkańca regionu warszawskiego stołecznego (w 2016 roku – 56,3%, a w 2017 roku – 57,2%).

In 2018, average gross disposable income per capita of Podkarpackie region constituted 57.3% of income of inhabitant of Warszawski stołeczny region (in 2016 – 56.3% and in 2017 – 57.2%).

Mapa 5. Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca według regionów w 2018 r. (Polska=100, wzrost/spadek w porównaniu z 2016 r.)

Map 5. Gross nominal disposable income in the households sector per capita by regions in 2018 (Poland=100, increase/decrease in relation to 2016)

Uwagi metodyczne

Uwagi ogólne

Prezentowane w publikacji kategorie makroekonomiczne obliczane w rachunkach regionalnych opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków 2010 (ESA 2010)”, wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26 czerwca 2013 r., z późniejszymi zmianami).

W systemie rachunków regionalnych dla każdego regionu zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

Dane z rachunków regionalnych za lata 2016–2018 prezentowane w niniejszej publikacji zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych w ślad za rewizją benchmarkingową dokonaną w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej. Zmiana danych wynikała z tytułu:

- wykorzystania nowych i aktualizacji istniejących źródeł danych,
- doskonalenia metod kompilacji danych,
- wdrożenia wytycznych zawartych w zaktualizowanym Podręczniku ds. deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (MGDD).

Opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych został zawarty w „Informacji Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” z dnia 6 października 2020 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-1995-2018,13,1.html>.

Zrewidowane dane z rachunków narodowych, do których zostały zbilansowane dane z rachunków regionalnych prezentowane w niniejszej publikacji zostały zawarte w informacji sygnałnej „Informacja Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie skorygowanego szacunku produktu krajowego brutto za 2019 rok” z dnia 5 października 2020 r., dostępnej na stronie <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>

Methodological notes

General notes

Macroeconomic categories calculated in the regional accounts, presented in the publication, are compiled according to the principles of the “European System of Accounts 2010 (the ESA 2010)”, introduced by Regulation (EU) No 549/2013 of the European Parliament and of the Council of 21 May 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26 June 2013 with later amendments).

The following accounts are compiled in the regional accounts system for each region: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

Data from regional accounts for the years 2016–2018, presented in the publication, were changed in relation to those previously published, following benchmarking revision in annual national accounts, in accordance with the requirements of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union. The change in data was due to:

- using new and updating existing data sources,
- improvement of data compilation methods,
- implementation of the guidelines contained in the updated Manual on Government Deficit and Debt (MGDD).

Description of changes introduced in the national accounts was included in the note “Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018” of 6 October 2020, available on website <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-na-temat-rewizji-rachunkow-narodowych-w-latach-1995-2018,13,1.html>.

Data from regional accounts presented in this publication were balanced to the revised national accounts data included in the news release “Revised estimate of gross domestic product for the year 2019” of 5 October 2020, available on website <https://stat.gov.pl/en/topics/national-accounts/annual-national-accounts/revised-estimate-of-gross-domestic-product-for-the-year-2019,7,6.html>.

[roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-w-sprawie-skorygowanego-szacunku-produktu-krajowego-brutto-za-2019-rok,9,6.html](https://stat.gov.pl/rozne/roczne-rachunki-narodowe/informacja-glownego-urzedu-statystycznego-w-sprawie-skorygowanego-szacunku-produktu-krajowego-brutto-za-2019-rok,9,6.html).

Dane z rachunków regionalnych zawarte w niniejszej publikacji będą podlegały rewizji, w ślad za rewizją w rocznych rachunkach narodowych, zgodnie z zasadami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP), rekomendowanej przez Komisję Europejską wszystkim krajom Unii Europejskiej. Cykliczne przeliczanie pełnych szeregów danych ma na celu opracowywanie i dostarczanie użytkownikom spójnych i porównywalnych danych z obszaru rachunków narodowych i regionalnych.

Dane prezentowane w niniejszej publikacji uwzględniają szacunek szarej gospodarki oraz działalności nielegalnej. **Szara gospodarka** obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla:

- zarejestrowanych podmiotów gospodarczych sektora prywatnego z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy prawnej) oraz z liczbą pracujących od 10 do 49 osób (bez spółdzielni),
- osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

Szacunek szarej gospodarki dotyczy:

- zaniżania efektów działalności przez podmioty gospodarcze zarejestrowane,
- uchylania się od płacenia podatku od towarów i usług (tzw. VAT fraud),
- działalności gospodarczej nierejestrowanej, prowadzonej na własny rachunek.

W ramach **działalności nielegalnej** ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści z tytułu świadczenia usług seksualnych przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami, przemytu papierosów oraz nielegalnej produkcji i handlu alkoholem.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

Podstawą obliczeń produktu krajowego brutto w cenach stałych są dane dla kategorii rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów w cenach bieżących według regionów. Obliczenia prowadzone są oddzielnie dla pięciu krajowych sektorów instytucjonalnych. Stosowana jest metoda podwójnej deflacji (z wyjątkiem sektora instytucji rządowych i samorządowych oraz sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych) – przeliczane są na ceny stałe poszczególne elementy produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego, a wartość dodana brutto jest obliczana jako

Regional accounts data included in this publication will be subject to review due to revisions in annual national accounts, in accordance with the principles of the Harmonized European Revision Policy (HERP), recommended by the European Commission to all countries of the European Union. Cyclic recalculation of the entire time series aims to compile and provide consistent and comparable data from national and regional accounts.

Data presented in this publication include the estimation of hidden economy as well as illegal activities. **Hidden economy** covers the legal concealed production estimated for:

- registered economic entities of private sector employing up to 9 persons (irrespective of the legal form) as well as employing from 10 to 49 persons (excluding cooperatives),
- natural persons engaged in non-registered work, primarily within the service activity (including persons providing sexual services).

The estimation of hidden economy concerns:

- lowered effects of activities by registered economic units,
- value added tax evasion (VAT fraud),
- non-registered economic activity conducted on own account.

Within **illegal activities** there were included estimations concerning activity of persons deriving profits from exploiting sexual services, production and trafficking in narcotics, smuggling of cigarettes as well as illegal production and trade of alcohol.

Current prices from the year preceding the reference year were adopted as constant prices in the calculations of gross domestic product volume indices.

Data for categories of the production account and the generation of income account at current prices by regions are the basis for calculations of gross domestic product at constant prices. Calculations are conducted separately for five institutional sectors. Method of double deflation is applied (excluding the general government sector and the non-profit institutions serving households sector) – particular elements of gross output and intermediate consumption are recalculated into constant prices, gross value added is calculated as a difference between gross output and intermediate consumption. In case

różnica między produkcją globalną i zużyciem pośrednim. W przypadku sektora instytucji rządowych i samorządowych na ceny stałe przeliczane są poszczególne elementy wartości dodanej brutto, tj. koszty związane z zatrudnieniem, pozostałe podatki związane z produkcją, amortyzacja środków trwałych oraz nadwyżka operacyjna netto, a wartość dodana brutto jest obliczana jako suma przeliczonych elementów. Natomiast w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych na ceny stałe przeliczana jest bezpośrednio wartość dodana brutto. Do przeliczeń wykorzystywane są wskaźniki cen obliczone na poziomie regionów (m.in. wskaźniki cen bazowych produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji i działów Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD, wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych według grup Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu – ECOICOP) lub wskaźniki cen dostępne tylko na poziomie kraju (m.in. wskaźniki cen producentów wyrobów przemysłowych według działów Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług – PKWiU 2008, wskaźnik cen skupu produkcji rolniczej, wskaźnik cen sprzedaży drewna).

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju regionów obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według regionów.

Dane dotyczące PKB na 1 mieszkańca wyrażone we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS⁹) za 2018 rok, opracowane przez Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (EUROSTAT), wykorzystane do porównania regionów NUTS 2 krajów UE, dla niektórych regionów krajów UE m.in. Polski, mają charakter wstępny lub szacunkowy.

Grupowanie danych z rachunków regionalnych w przekroju regionów i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zostało dokonane metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności, tj. zgodnie z siedzibą i podstawowym rodzajem działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

Do przeliczeń określonych kategorii makroekonomicznych na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 czerwca, a do przeliczeń na 1 pracującego – przeciętną w roku liczbę pracujących.

Dane na 1 mieszkańca za lata 2016–2018 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Dane według rodzajów działalności zostały obliczone zgodnie z **Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007**, opracowaną na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. Dane w niniejszej publikacji zostały zaprezentowane według następujących grup rodzajów działalności obejmujących kilka sekcji PKD:

of the general government sector separate elements of gross value added, i.e. compensation of employees, other taxes on production, consumption of fixed capital as well as net operating surplus are calculated at constant prices whereas gross value added is calculated as a sum of recalculated elements. In the non-profit institutions serving households sector gross value added is directly recalculated to constant prices. For recalculation price indices calculated at the regions' level (including basis price indices of sold production of industry by sections and divisions of the Polish Classification of Activities – PKD, price indices of consumer goods and services by groups of the European Classification of Individual Consumption according to Purpose – ECOICOP) or price indices available only at the national level (including producers price indices of industrial products by divisions of the Polish Classification of Products and Services – PKWiU 2008, price index of agricultural products procurement, price index of timber sale) are applied.

Indices of gross real disposable income in the households sector by regions are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by regions.

Data concerning GDP per capita expressed in the common conventional currency – purchasing power standards (PPS⁹) for 2018, published by Statistical Office of the European Union (EUROSTAT) and used for comparison between NUTS 2 regions of the European Union are preliminary or estimates for certain regions of EU countries, including Poland.

Grouping regional accounts data by regions and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities (PKD) was accomplished applying the local kind-of-activity unit method, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

When computing particular macroeconomic categories per capita, the population as of 30 June was adopted, whereas computing per employed person – annual average number of employed persons was applied.

Data per capita for the years 2016–2018 were calculated on the basis of number of population, based on the results of the Population and Housing Census 2011.

Data by kind of activity were calculated in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. Data in this publication are presented according to the following kind-of-activity groups, covering a few sections of the PKD:

⁹Patrz uwagi metodyczne – podstawowe pojęcia na str 52.

⁹See methodological notes – basic concepts on page 52.

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – sekcja: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”,
- przemysł – sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”,
- budownictwo – sekcja „Budownictwo”,
- handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja – sekcje: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”,
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości – sekcje: „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”,
- pozostałe usługi – sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostała działalność usługowa”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”.
- agriculture, forestry and fishing – section: “Agriculture, forestry and fishing”,
- industry – sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”,
- construction – section “Construction”,
- trade; repair of motor vehicles; transportation and storage; accommodation and catering; information and communication – sections: “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”,
- financial and insurance activities; real estate activities – sections: “Financial and insurance activities”, “Real estate activities”,
- other services – sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation”, “Other service activities”, “Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use”.

Unia Europejska (UE28) obejmuje kraje: Austrię, Belgię, Bułgarię, Chorwację, Cypr, Czechy, Danię, Estonię, Finlandię, Francję, Grecję, Hiszpanię, Holandię, Irlandię, Litwę, Luksemburg, Łotwę, Maltę, Niemcy, Polskę, Portugalię, Rumunię, Słowację, Słowenię, Szwecję, Węgry, Wielką Brytanię i Włochy.

The European Union (EU28) includes the countries: Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czechia, Denmark, Estonia, Finland, France, Greece, Spain, Netherlands, Ireland, Lithuania, Luxembourg, Latvia, Malta, Germany, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Sweden, Hungary, United Kingdom and Italy.

Ponieważ niniejsza publikacja dotyczy lat 2016–2018, wyniki międzynarodowych porównań PKB na 1 mieszkańca w PPS w przekroju regionów NUTS 2 zostały zaprezentowane i omówione w odniesieniu do aktualnego dla tego okresu, pełnego składu Unii Europejskiej (UE28). Dodatkowo, po raz pierwszy zaprezentowane zostały dane dotyczące PKB na 1 mieszkańca w PPS w przekroju regionów NUTS 2 w 2018 r. w odniesieniu do średniej Unii Europejskiej (UE27), czyli przy założeniu, że Wielka Brytania nie jest członkiem UE.

As this publication covers the years 2016–2018, the results of international comparisons of GDP per capita in PPS at NUTS 2 level are presented and discussed in relation to the current for this period, full European Union composition (EU28). In addition, for the first time, data on GDP per capita in PPS at NUTS 2 level in 2018 in relation to the average of the European Union (EU27) are presented, i.e. assuming that the United Kingdom is not EU member.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Relative numbers (indices, percentages) were calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

Single-base price indices were calculated applying chain-link methodology.

W tablicach mogą wystąpić drobne rozbieżności w sumowaniu danych (wyrażonych w liczbach bezwzględnych i względnych) na ogół wynikające z automatycznych zaokrągleń.

There is a possibility of some discrepancies in the addition of data for total items in the tables (expressed in absolute as well as relative numbers) due to the electronic method of data processing.

Klasyfikacja NUTS 2016

Dane dotyczące regionalnego produktu krajowego brutto i jego elementów zostały opracowane zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2018 r. podziałem statystycznym Polski na jednostki NUTS, wprowadzonym rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r. zmieniającym załączniki do rozporządzenia (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. Urz. UE L 322 z 29 listopada 2016 r.).

Od 1 stycznia 2018 roku w Polsce funkcjonuje 97 jednostek NUTS:

- NUTS 1 – makroregiony (grupujące województwa lub ich części) – 7 jednostek,
- NUTS 2 – regiony (województwa lub ich części) – 17 jednostek,
- NUTS 3 – podregiony (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

W wyniku zmian w klasyfikacji NUTS 2016 podział administracyjny poziomu wojewódzkiego przestał odpowiadać podziałowi statystycznemu na poziomie NUTS 2. Jednocześnie zmienione zostały nazwy jednostek poziomu NUTS 2 – z „województwa” na „regiony”.

Zmiany zostały wprowadzone na wszystkich poziomach klasyfikacji NUTS. Na poziomie NUTS 2 województwo mazowieckie, stanowiące dotychczas jedną jednostkę statystyczną tego poziomu, zostało podzielone na dwie jednostki statystyczne:

- region Warszawski stołeczny – obejmujący m. st. Warszawa wraz z dziewięcioma powiatami: grodziskim, legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, piaseczyńskim, pruszkowskim, warszawskim zachodnim i wołomińskim,
- region Mazowiecki regionalny – obejmujący pozostałą część województwa mazowieckiego.

NUTS 2016 classification

Data on regional gross domestic product and its elements were compiled in accordance with the statistical division of Poland into NUTS units, valid from 1 January 2018 and introduced by Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016 amending the annexes to Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS) (Official Journal of the EU L 322, 29 November 2016).

From 1 January 2018, in Poland there are 97 NUTS units:

- NUTS 1 – macroregions (grouping voivodships or their parts) – 7 units,
- NUTS 2 – regions (voivodships or their parts) – 17 units,
- NUTS 3 – subregions (grouping poviats) – 73 units.

As a result of changes in the NUTS 2016 classification, the administrative division of voivodship level no longer corresponds to the statistical division at the NUTS 2 level. At the same time, the names of NUTS 2 level units were changed from “voivodships” into “regions”.

Changes were introduced at all levels of the NUTS classification. At the NUTS 2 level, Mazowieckie voivodship, constituting so far one statistical unit of this level, was divided into two statistical units:

- Warszawski stołeczny region – comprising of m. st. Warszawa with the following nine poviats: grodziski, legionowski, miński, nowodworski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, warszawski zachodni and wołomiński,
- Mazowiecki regionalny region – covering the remaining part of the Mazowieckie voivodship.

Mapa 6. Makroregiony, regiony i podregiony według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) obowiązującej od 1 stycznia 2018 r.

Map 6. Macroregions, regions and subregions by the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory from 1 January 2018

Szczegółowe informacje na temat zmian wprowadzonych do klasyfikacji NUTS 2016 dostępne są na stronach GUS oraz Eurostatu:

<http://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/klasyfikacja-nuts/rewizja-klasyfikacji-nuts-2016/>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R2066&from=PL>

Detailed information on changes introduced in the NUTS 2016 classification are available at the Statistics Poland's and Eurostat's websites:

<https://stat.gov.pl/en/regional-statistics/classification-of-territorial-units/classification-of-territorial-units-for-statistics-nuts/the-history-of-the-nuts-classification/nuts-2016-revision/>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R2066&from=en>

Podstawowe pojęcia

Jednostka instytucjonalna jest podstawową jednostką klasyfikacyjną w systemie rachunków narodowych. Jest to podmiot prowadzący działalność produkcyjną, posiadający autonomię w podejmowaniu decyzji w zakresie swojej działalności oraz prowadzący pełny zestaw rachunków.

Sektory instytucjonalne są to grupy działających na terenie kraju jednostek instytucjonalnych, różniące się typami zachowań, realizujące odmienne cele ekonomiczne oraz pełniące różne funkcje w procesie produkcji i podziału. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym i pomocniczą działalnością finansową z wyłączeniem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podmioty zajmujące się ubezpieczeniami oraz jednostki niekomercyjne, które zgodnie z ESA 2010 spełniają kryteria zaliczania do sektora instytucji finansowych,
- sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono jednostki będące producentami nierynkowymi, których produkcja przeznaczona jest na spożycie indywidualne i ogólnospołeczne, finansowane z obowiązkowych płatności dokonywanych przez jednostki należące do pozostałych sektorów, a także jednostki, których podstawową działalnością jest redystrybucja dochodu i bogactwa narodowego oraz jednostki kontrolowane przez sektor, które zgodnie z ESA 2010 spełniają kryteria zaliczenia do sektora,
- sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób i prowadzące uproszczoną ewidencję księgową, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

Basic concepts

The institutional unit is a basic classification unit in the system of national accounts. The institutional unit is a unit conducting manufacturing activities, characterised by a decision-making autonomy in the field of its activity and keeping a complete set of accounts.

Institutional sectors are groups of institutional units conducting activities on the territory of the country, differing in their economic behaviour, fulfilling separate economic purposes and having different functions in the process of production and distribution. Criteria for classifying a given unit of the national economy into institutional sector are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity, excluding the Bank Guarantee Fund, entities engaged in insurance activity as well as non-profit units which according to the ESA 2010 meet the criteria for classifying into the financial corporations sector,
- general government sector, which consists of institutional units which are non-market producers whose output is intended for individual and collective consumption, and are financed by compulsory payments made by units belonging to other sectors, and institutional units principally engaged in the redistribution of national income and wealth as well as units which are controlled by the sector and according to the ESA 2010 meet the criteria for classifying into the sector,
- households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working on own account outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons and keeping simplified accounting books as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- non-profit institutions serving households sector which includes: social organisations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organisations.

Pięć wymienionych sektorów instytucjonalnych tworzy krajową gospodarkę ogółem.

Rachunek produkcji obejmuje transakcje bezpośrednio związane z działalnością produkcyjną. Po stronie przychodów rejestruje się produkcję globalną (wartość wytworzonych wyrobów i usług), a po stronie rozchodów – zużycie pośrednie (wartość wyrobów i usług zużytych w procesie produkcji). Pozycją bilansującą jest wartość dodana brutto w sektorach instytucjonalnych oraz po uwzględnieniu salda podatków od produktów i dotacji do produktów – produkt krajowy brutto (PKB) w gospodarce narodowej.

Rachunek tworzenia dochodów przedstawia powstawanie dochodów bezpośrednio związanych z procesem produkcji w poszczególnych sektorach instytucjonalnych oraz w gospodarce narodowej. Przychodem jest pozycja bilansująca rachunek produkcji, to jest wartość dodana brutto dla krajowych sektorów instytucjonalnych oraz produkt krajowy brutto dla gospodarki narodowej. Po stronie rozchodów rejestruje się koszty związane z zatrudnieniem, pozostałe podatki związane z produkcją pomniejszone o pozostałe dotacje związane z produkcją (transakcja rozliczana w sektorach instytucjonalnych) oraz saldo podatków od produktów i dotacji do produktów (transakcja rozliczana w gospodarce narodowej). Pozycją zamykającą jest nadwyżka operacyjna brutto (w sektorze gospodarstw domowych również dochód mieszany brutto).

Rachunek podziału pierwotnego dochodów obrazuje podział dochodów powstałych w procesie produkcji pomiędzy sektorami instytucjonalnymi. Pozycją otwierającą – po stronie przychodów – jest nadwyżka operacyjna brutto (w sektorze gospodarstw domowych łącznie z dochodem mieszanym brutto). W rachunku tym w sektorze gospodarstw domowych rejestrowane są koszty związane z zatrudnieniem oraz dochody z tytułu własności. Pozycją bilansującą są dochody pierwotne brutto.

Rachunek podziału wtórnego dochodów przedstawia powstawanie dochodów do dyspozycji brutto. Podział dochodów pierwotnych brutto dokonuje się w wyniku przepływów pieniężnych pomiędzy sektorami instytucjonalnymi. Pozycją otwierającą – po stronie przychodów – są dochody pierwotne brutto. Dochody pierwotne brutto korygowane są o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące. Pozycją zamykającą są dochody do dyspozycji brutto, które przeznaczone są na spożycie lub oszczędności brutto.

The five enumerated institutional sectors compose the total domestic economy.

Production account includes transactions directly connected with production activity. It is composed of gross output (value of manufactured goods and services) on the resources side and of intermediate consumption (value of goods and services consumed in the production process) on the uses side. Gross value added is the balancing item of this account in institutional sectors and after including balance of taxes and subsidies on products – gross domestic product (GDP) in the national economy.

Generation of income account presents the formation of income, which is directly connected with the production process in particular institutional sectors and national economy. On the resources side of this accounts there is the balancing item of the production account i.e. gross value added for national institutional sectors and gross domestic product for national economy. On the uses side there are compensation of employees, other taxes on production less other subsidies on production (transaction settled at the institutional sectors level) as well as balance of taxes on products less subsidies on products (transaction settled at the national economy level). Gross operating surplus is a closing item of this account (in the households sector there is also gross mixed income).

Allocation of primary income account presents the distribution of income resulting from production process among institutional sectors. On the resources side the opening item of this account is gross operating surplus (in the households sector jointly with gross mixed income). There are compensation of employees as well as property income registered in this account in the households sector. The balancing item of this account is gross primary income.

Secondary distribution of income account presents the creation of gross disposable income. The distribution of gross primary income is accomplished through monetary flows between institutional sectors. The opening item on the side of resources is gross primary income. Gross primary income is corrected by current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers. Gross disposable income, which is the closing item of this account, is designated for final consumption expenditures or gross savings.

Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadów użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych, usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM), koszty podróży służbowych (bez diet) oraz inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**, to jest łącznie z wartością produktów wytworzonych przez jedną jednostkę lokalną i przeznaczonych do dalszego przetwarzania w innych jednostkach lokalnych tej samej jednostki instytucjonalnej.

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach rachunków regionalnych przyjęto zasadę regionalizacji PKB proporcjonalnie do regionalnej wartości dodanej brutto (na poziomie regionów i podregionów).

Kategoria **podatków od produktów** obejmuje:

- podatek od towarów i usług VAT (od produktów krajowych i zagranicznych),
- podatek akcyzowy (od wyrobów krajowych, importowanych i nabytych wewnątrzwspólnotowo),
- cła,
- podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych).

Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services), financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) and other costs (e.g. advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted, i.e. jointly with value of products produced by one local unit and destined for further processing in other local units of the same institutional units.

Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of domestic institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all domestic institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

The principle of regionalisation of GDP proportionally to regional gross value added was adopted in calculations of regional accounts (at regions' and subregions' levels).

The category of **taxes on products** comprises:

- VAT on goods and services (domestic and foreign),
- excise tax (on domestic, imported and Intra-Community acquired products),
- duties,
- taxes on certain services (e.g. gambling and betting).

Koszty związane z zatrudnieniem są to płatności dokonywane przez pracodawcę na rzecz pracowników w zamian za świadczoną przez nich pracę. Na koszty związane z zatrudnieniem składają się: wynagrodzenia (powiększone o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płacone przez pracowników), składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy oraz inne koszty związane z zatrudnieniem (np. nagrody, stypendia fundowane oraz premie niezaliczone do wynagrodzeń, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, diety delegacji służbowych, diety poselskie i senatorskie).

Nadwyżka operacyjna brutto określa nadwyżkę lub deficyt powstające w wyniku procesu produkcji przed uwzględnieniem dochodów z tytułu własności. Uzyskuje się ją po odjęciu od wartości dodanej brutto kosztów związanych z zatrudnieniem i pozostałych podatków związanych z produkcją oraz dodaniu pozostałych dotacji związanych z produkcją. W sektorze gospodarstw domowych łącznie z dochodem mieszanym brutto.

Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności.

Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki netto na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, pozostałe świadczenia z ubezpieczeń społecznych, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz pozostałe transfery bieżące.

Parytety siły nabywczej (Purchasing Power Parities – PPP) są to współczynniki walutowe odzwierciedlające realną siłę nabywczą waluty danego kraju w relacji do średniej umownej waluty porównywanych krajów, tj. jednostki **standardowej siły nabywczej** (Purchasing Power Standard – PPS). Wyrażenie PKB i jego głównych elementów we wspólnej umownej walucie, poprzez eliminację różnic cen, umożliwia bezpośrednie porównanie wolumenów PKB wszystkich krajów uczestniczących w badaniu.

Compensation of employees is payments paid by employers to employees in return for work done by the latter. Compensation of employees is comprised of wages and salaries (increased by contributions to social and health security paid by employees), contributions to social security paid by employers increased by contributions to the Labour Fund as well as other costs connected with employment (e.g. awards, funded scholarships as well as bonuses not included in wages and salaries, company social benefit fund, traveling allowances, parliamentary allowances).

Gross operating surplus defines the surplus or deficit created as a result of the production process before including the property income. It is calculated as a result of subtraction between gross value added and compensation of employees as well as other taxes on production less other subsidies on production. In the households sector together with gross mixed income.

Gross primary income in the households sector is comprised of: gross operating surplus jointly with gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income.

Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., net social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, other social insurance benefits, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Purchasing Power Parities (PPP) are currency converters reflecting real purchasing power of currency of a given country in relation to the average conventional currency of compared countries, i.e. the unit of **Purchasing Power Standard** (PPS). The expression of GDP and its main elements in the common conventional currency, by elimination of the price differences, enables direct comparison of GDP volumes of all countries taking part in the survey.

Wskaźniki dyspersji (miary zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca zostały obliczone:

- **na poziomie regionów** (NUTS 2) – jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla regionów a krajową wartością PKB na 1 mieszkańca, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych regionów, wyrażona w procentach krajowego PKB na 1 mieszkańca;
- **na poziomie podregionów** (NUTS 3):
 - jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów a krajową wartością PKB na 1 mieszkańca, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów, wyrażona w procentach krajowego PKB na 1 mieszkańca,
 - jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego regionu a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego regionu, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego regionu.

Indicators of dispersion (diversity measures) of regional GDP per capita were calculated:

- **at regions' level** (NUTS 2) as a sum of the absolute differences between regions' and national GDP per inhabitant, weighted with the share of population of particular regions and expressed in percent of the national GDP per inhabitant;
- **at subregions' level** (NUTS 3):
 - as a sum of the absolute differences between subregions' and national GDP per inhabitant, weighted with the share of population of particular subregions and expressed in percent of the national GDP per inhabitant,
 - as a sum of the absolute differences between particular region's subregions' and the region's GDP per inhabitant, weighted with the share of population of particular subregions in region and expressed in percent of the region's GDP per inhabitant.

Bibliografia

Bibliography

1. Europejski System Rachunków – ESA 2010
European system of accounts – ESA 2010
2. GDP per capita in EU regions
3. Handbook on prices and volumes measures in national accounts – 2016 edition
4. Informacja Głównego Urzędu Statystycznego na temat rewizji rachunków narodowych w latach 1995–2018
5. Kompendium wiedzy o rachunkach regionalnych
6. Komunikat dotyczący deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2019 roku
General government deficit and debt in 2019
7. Manual on Government Deficit and Debt – Implementation of ESA 2010 – 2019 edition
8. Manual on regional accounts methods – 2013 edition
9. Produkt krajowy brutto i wartość dodana brutto w przekroju regionów w 2018 r.
Gross domestic product and gross value added in the regions' breakdown in 2018
10. Produkt krajowy brutto – rachunki regionalne w latach 2015–2017
Gross Domestic Product – regional accounts in the years 2015–2017
11. Rachunki narodowe według sektorów instytucjonalnych w latach 2015–2018
National accounts by institutional sectors 2015–2018
12. Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych (wydanie 2010)
13. Wdrożenie Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS 2016